

Комерцијална банка А.Д. Скопје

Финансиски извештаи
за годината завршена на 31
декември 2005

Содржина

Извештај на ревизорите

Финансиски извештаи

Биланс на успех	2
Биланс на состојба	3
Извештај за промените на капиталот	4
Извештај за паричниот тек	5
Белешки кон финансиските извештаи	7

Биланс на успех

За годината завршена на 31 декември 2005

Во илјади денари	Белешка	2005	2004
Приходи од камата		2.051.710	1.744.292
Расходи од камата		(564.852)	(482.010)
Нето приходи од камата	1	<u>1.486.858</u>	<u>1.262.282</u>
Приходи од провизии и надомести		780.586	690.716
Расходи од провизии и надомести		(85.622)	(71.581)
Нето приходи од провизии и надомести	2	<u>694.964</u>	<u>619.135</u>
Приходи од дивиденда		1.021	11.197
Нето приходи од тргување		2.880	-
Нето приходи од курсни разлики		126.575	104.362
Останати приходи од дејноста	3	<u>73.997</u>	<u>183.429</u>
Приходи од дејноста		<u>2.386.295</u>	<u>2.180.405</u>
Загуби поради оштетување	4	(458.770)	13.413
Останати расходи од дејноста	5	<u>(1.470.611)</u>	<u>(1.415.712)</u>
Расходи од дејноста		<u>(1.929.381)</u>	<u>(1.402.299)</u>
Удел во загубите на придружени претпријатија	16	(11.880)	-
Добивка пред оданочување		445.034	778.106
Данок од добивка	6	(49.280)	(42.441)
Нето добивка за годината		<u>395.754</u>	<u>735.665</u>
Основна заработка по акција (денари)	26	211	393
Разводнета заработка по акција (денари)	26	196	365

Биланс на состојба

На 31 декември 2005 година

Во илјади денари

	Белешка	2005	2004
Актива			
Парични средства и паричен еквивалент	7	4.575.575	3.263.111
Финансиски инструменти за тргување	8	7.257	9.997
Пласмани во, и кредити на, други банки	9	15.965.414	14.556.464
Кредити и аванси дадени на останати клиенти	10	12.929.685	11.853.237
Побарувања за камата и останата актива	11	722.055	178.744
Побарувања за данок од добивка		60.859	-
Вложувања	12	389.721	847.291
Недвижности дадени под закуп	14	55.307	-
Средства добиени во замена за сомнителни и спорни побарувања	15	707.811	990.298
Вложувања во придружени претпријатија	16	33.258	-
Вложување во имот земен под закуп		13.051	5.392
Нематеријални вложувања	17	44.241	31.589
Материјални вложувања	18	1.418.634	1.551.732
Аванси за материјални вложувања		20.189	13.837
Вкупна актива		<u>36.943.057</u>	<u>33.301.692</u>
Обврски			
Депозити на банки и други финансиски организации	19	519.768	254.766
Депозити на други клиенти	20	30.567.187	27.518.111
Обврски по кредити	21	1.377.533	1.298.875
Обврски за камата	22	103.328	67.284
Посебна резерва за вонбилансни ставки	23	206.727	112.234
Обврски за данок од добивка		-	31.140
Останати обврски	24	127.973	119.797
Вкупно обврски		<u>32.902.516</u>	<u>29.402.207</u>
Капитал и резерви			
Акционерски капитал		2.014.067	2.014.067
Премии од акции		16.523	16.253
Резерви		1.591.233	1.091.233
Задржана добивка		418.718	777.932
Вкупно капитал и резерви		<u>4.040.541</u>	<u>3.899.485</u>
Вкупно обврски и капитал и резерви		<u>36.943.057</u>	<u>33.301.692</u>

Финансиските извештаи прикажани на страниците од 1 до 62 се одобрени од
 Управниот одбор на 27 февруари 2006 година и беа потпишани во нивно име од:
 Г-дин Хари Костов
 Прв Генерален Директор

Г-дин Лазар Цветковски
 Втор Генерален Директор

Извештај за промените на капиталот

За годината завршена на 31 декември 2005

<i>Во илјади денари</i>	Акционерски капитал	Премии од акции	Сопствени акции	Ревалоризациона резерва	Законска Резерва	Посебна резерва за купени сопствени акции	Задржана добивка	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2004	2.014.067	16.209	-	122.242	960.578	-	235.727	3.348.823
Нето добивка за годината	-	-	-	-	-	-	735.665	735.665
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	(157.248)	(157.248)
Награда на членови на Управен Одбор, Работоводен орган и вработени	-	-	-	-	-	-	(36.535)	(36.535)
Откуп на сопствени акции	-	-	(932)	-	-	-	-	(932)
Продадени сопствени акции	-	44	932	-	-	-	-	976
Зголемување по основ на припојување на КБ - Брокер АД, Скопје	-	-	-	43	8.370	-	323	8.736
Состојба на 31 декември 2004	<u>2.014.067</u>	<u>16.253</u>	-	<u>122.285</u>	<u>968.948</u>	-	<u>777.932</u>	<u>3.899.485</u>
Состојба на 1 јануари 2005	2.014.067	16.253	-	122.285	968.948	-	777.932	3.899.485
Нето добивка за годината	-	-	-	-	-	-	395.754	395.754
Издвојување за законска резерва	-	-	-	-	500.000	-	(500.000)	-
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	(193.350)	(193.350)
Награда на членови на Управен Одбор, Работоводен орган и вработени	-	-	-	-	-	-	(39.495)	(39.495)
Откуп на сопствени акции	-	-	(41.366)	-	-	-	-	(41.366)
Продадени сопствени акции	-	270	19.243	-	-	-	-	19.513
Издвојување за посебна резерва за купени сопствени акции	-	-	-	-	-	22.123	(22.123)	-
Состојба на 31 декември 2005	<u>2.014.067</u>	<u>16.523</u>	<u>(22.123)</u>	<u>122.285</u>	<u>1.468.948</u>	<u>22.123</u>	<u>418.718</u>	<u>4.040.541</u>

Извештај за паричниот тек

За годината завршена на 31 декември 2005

Во илјади денари	Белешка	2005	2004
Паричен тек од основната дејност			
Добивка пред оданочување		445.034	778.106
<i>Корегирана за:</i>			
Амортизација на:			
материјални вложувања	5	154.083	145.997
нематеријални вложувања	5	12.648	12.335
Намалување на вредноста на:			
недвижности дадени под закуп	5	1.542	-
средства добиени во замена за сомнителни и спорни побарувања	5	-	137.959
Капитални добивки	3	(11.530)	(22.702)
Капитална загуба од продажба на:			
материјални вложувања		936	-
средства добиени во замена за сомнителни и спорни побарувања		22.259	10.033
Приходи од камати	1	(2.051.710)	(1.744.292)
Расходи од камати	1	564.852	482.010
Нето приходи од тргување		(2.880)	-
Загуба поради оштетување	4	458.770	(13.413)
Расходи за резервирања за вонбилансни ставки	5	94.493	48.138
Приходи од дивиденди		(1.021)	(11.197)
Удел во загубите на придружени претпријатија	16	11.880	-
Наплатени камати		1.814.653	1.771.678
Платени камати		(528.808)	(443.373)
Добивка од дејноста пред промените на деловната актива		985.201	1.151.279
<i>(Зголемување)/намалување на деловната актива:</i>			
Финансиски инструменти за тргување		5.620	(9.997)
Пласмани во, и кредити на, други банки		(1.408.950)	(2.428.336)
Кредити и аванси дадени на останати клиенти		(1.767.702)	(1.936.965)
Прилив од продадени средства добиени во замена за сомнителни и спорни побарувања		281.894	60.201
Останата актива		(43.103)	(46.006)
<i>Зголемување/(намалување) на деловната пасива:</i>			
Депозити од банки и останати финансиски институции		265.002	(346.101)
Депозити од други клиенти		3.049.076	3.159.956
Награди на членови на Управен Одбор, работодаден орган и вработени		(39.495)	(36.535)
Останати обврски		4.235	13.403
Нето паричен тек од основната дејност пред оданочување		1.331.778	(419.101)
Платени даноци од добивката		(141.279)	(12.730)
Нето паричен тек од основната дејност		1.190.499	(431.831)

Извештај за паричниот тек (продолжение)

За годината завршена на 31 декември 2005

Во илјади денари	Белешка	2005	2004
Паричен тек од инвестициона дејност			
Набавка на материјални вложувања		(91.332)	(237.988)
Набавка на нематеријални вложувања		(25.300)	(7.357)
Вложување во имот земен под закуп		(7.659)	-
Приливи од продажба на материјални вложувања		11.384	24.564
Приливи од продажба на нематеријални вложувања		-	1.961
Нето приливи од вложувања		453.484	917.137
Примени дивиденди		811	11.060
Вложувања во придружени претпријатија		(45.138)	-
Нето паричен тек од инвестиционата дејност		<u>296.250</u>	<u>709.377</u>
Паричен тек од финансирање			
Продадени сопствени акции		19.513	976
Платени дивиденди		(189.409)	(154.853)
Откуп на сопствени акции		(41.366)	(932)
Зголемување на обврски по кредити		78.658	-
Намалување на обврски по кредити		-	(252.571)
Нето паричен тек од финансирање		<u>(132.604)</u>	<u>(407.380)</u>
Ефекти од посебната резерва за паричните средства и паричните еквиваленти	4	<u>(41.681)</u>	<u>17.806</u>
Нето зголемување/(намалување) на паричните средства и паричниот еквивалент		1.312.464	(112.028)
Парични средства и паричен еквивалент на 1 јануари		<u>3.263.111</u>	<u>3.375.139</u>
Парични средства и паричен еквивалент на 31 декември	7	<u>4.575.575</u>	<u>3.263.111</u>

Белешки кон финансиските извештаи

Значајни сметководствени политики

Преглед за дејноста

Комерцијална банка А.Д. Скопје ("Банката") е акционерско друштво регистрирано и со седиште во Република Македонија. Банката котира на официјалниот Пазар на Македонската Берза под идентификационен код КМБ.

Овие финансиски извештаи претставуваат финансиски извештаи на Банката за годината завршена на 31 декември 2005 година. Вложувањето во придруженото претпријатие е признаено со примена на методот на главнина.

Позначајни активности се одобрување кредити, примање депозити, обезбедување странски кредитни линии, обавување платен промет со странство и во земјата, посредување при обезбедувањето на девизни средства за нејзини комитенти.

а) Извештај за усогласеност

Финансиските извештаи на Банката се изготвени во согласност со барањата на македонските закони.

Согласно став (6) од член 469 во Законот за Трговски Друштва, на 30 декември 2004 година (службен весник на Република Македонија бр. 94) беше објавен Правилникот за сметководство со кој Меѓународните сметководствени стандарди ("МСС") објавени во погоре-наведениот Правилник влегоа во сила и се применливи во Република Македонија од 1 јануари 2005 година. Во службен весник на Република Македонија бр. 11 од 17 февруари 2005 година беа објавени и Толкувањата од постојниот комитет за толкување ("ПКТ") и Меѓународниот Стандард за Финансиско Известување ("МСФИ") број 1 како дополнитие на Правилникот за сметководство. На 29 декември 2005 година, во службен весник на Република Македонија бр. 116 беа објавени и Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување број 2, 3, 4, 5, 6 и 7 како дополнитие на Правилникот за сметководство.

Ефектите од првичното воведување на новите сметководствени стандарди на финансиската состојба на Банката, резултатот од работењето и паричниот тек се дадени во белешка 33.

б) Основа за изготвување на финансиските извештаи

Финансиските извештаи се прикажани во илјади македонски денари. Финансиските извештаи се изготвени врз основа на објективната вредност на финансиските средства и обврски чувани за тргување и средствата расположливи-за-продажба, освен оние чијашто објективна вредност не може веродостојно да се измери.

Белешки кон финансиските извештаи

Значајни сметководствени политики (продолжение)

б) Основа за изготвување на финансиските извештаи (продолжение)

Останатите финансиски и не-финансиски средства и обврски се прикажани според амортизирана или историска вредност модифицирана за ревалоризацијата на материјалните и нематеријалните вложувања.

в) Евидентирање/Сметководствен третман на придружени претпријатија

(i) Придружени претпријатија

Придружено претпријатие е претпријатие во кое Банката има значајно влијание во одлуките за финансиските и оперативните политики на претпријатието, но не контрола над тие политики. Финансиските извештаи го вклучуваат уделот на Банката во вкупните признаени добивки и загуби на придруженото претпријатие според методата на главнина од датумот кога значајното влијание почнува па сè до датумот кога значајното влијание престанува. Доколку уделот на Банката во загубата на придруженото претпријатие е еднаков на, или ја надминува, сметководствената вредност на вложувањето, вложувачот вообичаено прекинува да го вклучува својот удел во понатамошните загуби. Вложувањето се известува со нула вредност.

Дополнителните загуби се земаат во предвид до степенот до којшто вложувачот презел обврски или извршил плаќања во име на придруженото претпријатие коишто вложувачот ги гарантирал или за коишто се оврзал на друг начин.

(ii) Елиминирање на трансакции со придружени претпријатија

Нереализираните добивки и загуби коишто произлегуваат од трансакции со придруженото претпријатие се елиминираат до степенот на учество на Банката во придруженото претпријатие. Нереализираните добивки се елиминираат од вложувањето во придруженото претпријатие. Нереализираните загуби се елиминираат на ист начин како и нереализираните добивки, но само доколку не постојат докази за оштетување на средството.

Белешки кон финансиските извештаи

Значајни сметководствени политики (продолжение)

г) Трансакции во странска валута

Деловните промени во странска валута се искажуваат според курсот важечки на денот на деловната промена. Монетарните средства и обврски искажани во странска валута се искажани според средниот курс важечки на денот на билансот на состојба, а печалбите и загубите произлезени според оваа основа се книжат во билансот на успех.

Немонетарните средства и обврски искажани во странска валута врз основа на историски вредности се искажани според курсот важечки на денот на деловната промена.

Девизните средства со кои што работи Банката се претежно евра (ЕУР) и американски долари (УСД). Официјалните курсеви важечки на 31 декември 2005 и 2004 година беа како што следи:

	2005 МКД	2004 МКД
1 ЕУР	61,18	61,31
1 УСД	51,86	45,07

д) Финансиски инструменти

(i) Класификација

Финансиските инструменти за тргување се оние кои Банката ги чува со цел за остварување на профит на краток рок.

Кредитите и побарувањата одобрени од Банката се оние кредити и побарувања со кои се обезбедуваат парични средства на клиентот и се разликуваат од оние кои се креираат со намера за остварување на профит на краток рок. Кредитите и побарувањата одобрени од Банката се состојат од кредити и аванси дадени на банки и останати клиенти и државни записи купени од издавачот.

Средства чувани-до-достасаност се финансиски средства со фиксни или одредени периоди на отплата и со фиксен период на достасаност кои Банката има намера и можност да ги чува до периодот на достасување. Инструментите чувани-до-достасаност ги вклучуваат должничките инструменти.

Средства расположливи-за-продажба се финансиски средства кои не се чуваат заради тргување, кои не се одобрени од Банката, ниту се чуваат до периодот на достасување. Инструментите расположливи-за-продажба ги вклучуваат вложувањата во акции.

Белешки кон финансиските извештаи

Значајни сметководствени политики (продолжение)

д) Финансиски инструменти (продолжение)

(ii) Признавање

Банката ги признава финансиските средства за тргување, средствата расположливи-за-продажба, средствата чувани-до-достасаност и кредитите и побарувањата одобрени од Банката на денот кога тие се префрлени на Банката.

(iii) Мерење

Финансиските инструменти почетно се искажуваат по нивната набавна вредност, којашто е објективната вредност на дадениот (во случај на средство) или примениот (во случај на обврска) надоместок за истите. Трансакционите трошоци се вклучуваат во почетното мерење на сите финансиски средства и обврски.

Следствено на иницијалното признавање сите средства за тргување и сите средства расположливи-за-продажба се прикажуваат според нивната објективна вредност, со исклучок за финансиските средства коишто немаат котирана пазарна цена и чијашто објективна вредност не може веродостојно да се измери.

Сите финансиски обврски со кои не се тргува, кредитите и побарувањата одобрени од Банката и средствата чувани-до-достасаност се проценуваат по амортизирана вредност намалена за посебната резерва за сомнителни и спорни побарувања. Амортизираната вредност се пресметува врз основа на методата на ефективна каматна стапка. Оние коишто немаат фиксно доспевање треба да се мерат според набавната вредност.

(iv) Принцип на мерење според објективна вредност

Објективната вредност на финансиските инструменти се базира на нивната котирана пазарна цена на денот на Билансот на состојба, без било какви одбитоци за трансакциони трошоци.

(v) Добивки и загуби од повторно мерење според објективната вредност

Добивката или загубата на финансиските инструменти за тргување се признава во нето добивката или загубата за периодот.

Белешки кон финансиските извештаи

Значајни сметководствени политики (продолжение)

д) Финансиски инструменти (продолжение)

(v) Добивки и загуби од повторно мерење според објективната вредност (продолжение)

Добивката или загубата од повторното мерење според објективна вредност на средствата расположливи-за-продажба се признаваат директно во капиталот. Од 1 јануари 2005 година Банката го применува МСС 39: Финансиски инструменти: признавање и мерење (ревидиран 2004). Во 2004 година, промените во објективната вредност на средствата расположливи-за-продажба се признаваа во нето добивката/(загубата) за периодот. Во 2004 година, не беа признаени никакви добивки/(загуби) поради промена во објективната вредност на средствата расположливи-за-продажба.

(vi) Посебни инструменти

Парични средства и паричен еквивалент

Паричните средства и паричниот еквивалент го сочинуваат паричните средства во благајна, депозитите по видување кај банките, депозитите во Народна Банка на Република Македонија ("НБРМ"), како и високоликвидните хартии од вредност со оригинален рок на достасаност од три или помала од три месеци од кога се купени, вклучувајќи ги и благајничките записи со кои може да се тргува на секундарен пазар. Во 2004 во Република Македонија не постоеше секундарен пазар за тргување со благајнички записи. Соодветно, во 2004 година Банката ги класификуваше благајничките записи како финансиски средства чувани-до-достасаност.

Вложувања

Вложувањата кои ги има Банката со цел за краткорочно стекнување профит се прикажани како финансиски средства за тргување.

Должничките инструменти кои Банката има намера и можност да ги чува до периодот на нивното достасување се класифицирани како средства чувани-до-достасаност. Останатите вложувања се прикажани како средства расположливи-за-продажба.

Недвижностите дадени под закуп се прикажуваат според нивната објективна вредност, којашто се одредува еднаш годишно од стана на овластен проценител. Објективната вредност се добива според тековните цени на активен пазар за слични недвижности на иста локација и услови.

Белешки кон финансиските извештаи

Значајни сметководствени политики (продолжение)

(vi) **Посебни инструменти (продолжение)**

Вложувања (продолжение)

Добивката или загубата којашто произлегува од промената во објективната вредност на вложувањата во недвижности се вклучува во нето добивката или загубата за периодот. Приходот од наемнини од вложувањата во недвижности се признава согласно со сметководствената политика с.

Кога средство од материјалните вложувања (види сметководствена политика е) ќе се пренесе во недвижности дадени под закуп поради промена во неговата употреба, разликата којашто се јавува на денот на пренос помеѓу сегашната вредност на средството и неговата објективна вредност се признава директно во капиталот, доколку е добивка. При последователно отуѓување ревалоризациониот вишок се пренесува во акумулираната добивка. Секоја загуба во сметководствената вредност на недвижностите се признава како нето добивка или загуба за периодот.

Кредити и аванси на банки и клиенти

Кредитите и авансите одобрени од Банката се прикажани како одобрени кредити и побарувања. Кредитите и авансите се прикажани во билансот на состојбата намалени за посебната резерва за сомнителни и спорни побарувања, за да го рефлектираат проценетиот наплатлив износ (види сметководствена политика и).

ѓ) **Нематеријални вложувања**

(i) **Сопствени средства**

Нематеријалните вложувања се искажани според набавна или ревалоризирана вредност намалена за акумулираната амортизација.

Пред 1 јануари 2005 година, денот на транзиција, нематеријалните вложувања беа ревалоризирани со примена на коефициентите на растежот на цените на индустриските производи на набавната или ревалоризираната вредност како и на исправката на вредноста. Ефектот на ревалоризацијата се внесуваше во ревалоризационата резерва. Согласно параграф под 44 (б) од објавениот МСС 8 - "Нето добивка или загуба за периодот, основни грешки и промени во сметководствените политики" објавен во службен весник на Република Македонија бр. 94 од 30 декември 2004, ревалоризираните вредности на нематеријалните и материјалните вложувања ќе се третираат како ревалоризација во согласност со МСС 16 или МСС 38, а не како промена во сметководствената политика.

Белешки кон финансиските извештаи

Значајни сметководствени политики (продолжение)

ѓ) Нематеријални вложувања (продолжение)

Последователни издатоци

Последователни издатоци се капитализираат само кога ја зголемуваат идната економска полезност вклучена во дел од нематеријалните вложувања. Сите останати издатоци се признаваат во билансот на успех како трошоци како што настануваат.

Амортизација

Амортизацијата на нематеријалните вложувања се обезбедува по пропорционална метода на начин да се отпише набавната или ревалоризираната вредност на средствата во текот на нивниот полезен век на траење. На нематеријалните вложувања не им се пресметува амортизација се до нивното ставање во употреба.

Годишните стапки на амортизација се како што следи:

	2005 %	2004 %
Софтвер	20	20

е) Материјални вложувања

Сопствени средства

Материјалните вложувања се искажани според набавна или ревалоризирана вредност намалена за акумулираната амортизација.

Пред 1 јануари 2005 година, денот на транзиција материјалните вложувања беа ревалоризирани во минатите години на крајот на годината со примена на коефициентите на растежот на цените на индустриските производи на набавната или ревалоризираната вредност како и на исправката на вредноста. Ефектот на ревалоризацијата се внесуваше во ревалоризационата резерва. Согласно параграф под 44 (б), од објавениот МСС 8 - "Нето добивка или загуба за периодот, основни грешки и промени во сметководствените политики", објавен во Службен весник на Република Македонија бр. 94 од 30 декември 2004, ревалоризираните вредности на нематеријалните и материјалните вложувања ќе се третираат како ревалоризација во согласност со МСС 16 или МСС 38, а не како промена во сметководствената политика.

Белешки кон финансиските извештаи

Значајни сметководствени политики (продолжение)

е) Материјални вложувања (продолжение)

Последователни издатоци

Издатоците направени за замена на дел од материјалните вложувања што се евидентира одделно, се капитализираат. Останатите последователни издатоци се капитализираат само кога ја зголемуваат идната економска полезност вклучена во дел од материјалните вложувања. Сите останати издатоци се признаваат во билансот на успех како трошоци како што настануваат.

Амортизација

Амортизацијата на материјалните вложувања се пресметува по пропорционална метода на начин да се отпише набавната или ревалоризираната вредност на средствата во текот на нивниот полезен век на траење. На материјалните вложувања не им се пресметува амортизација се до нивното ставање во употреба. Годишните стапки на амортизација се како што следи:

	2005 %	2004 %
Згради	2,5	2,5
Мебел и опрема	10 до 25	10 до 25

ж) Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во билансот на состојбата кога Банката има законско право да ги нетира признаените износи, и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа.

з) Акционерски капитал

(i) *Приоритетни акции*

Приоритетните акции, кои не се откупливи, се прикажуваат како капитал.

(ii) *Откуп на сопствени акции*

Кога Банката откупува сопствени акции, износот на платениот надомест, вклучувајќи ги и директните зависни трошоци, се признаваат како промени во капиталот. Откупените акции се класифицираат како трезорски акции и претставуваат негативна ставка во вкупниот капитал.

Белешки кон финансиските извештаи

Значајни сметководствени политики (продолжение)

з) Акционерски капитал (продолжение)

(iii) Дивиденди

Дивидендите се признаваат како обврски во периодот кога се објавени.

с) Признавање на приходите

(i) Приходи од камата

Приходот од камата се признава во билансот на успех кога се пресметува освен каматата со сомнителна наплативост, која се евидентира како сомнителна камата и се исклучува од приходот од камата. Крајното салдо на сомнителни и спорни камати се нетира во билансот на состојба со пресметаните камати. Сомнителната и спорна камата се отпишува кога не постои реална основа за наплата.

(ii) Расходи од камата

Расходот од камата се признава во билансот на успех кога се пресметува.

(iii) Приходи од надомести и провизии

Приходите од надомести и провизии настануваат по основ на финансиски услуги што ги извршува Банката вклучувајќи менувачко работење, издавање на гаранции, отворање на акредитиви, одобрување на кредити, платен промет во земјата и странство и други услуги. Приходите од надомести и провизии се признаваат кога соодветната услуга ќе се изврши.

(iv) Нето приходи од тргување

Нето приходите од тргување ги вклучуваат добивките и загубите како резултат на продажби и промени во објективната вредност на финансиските средства и обврски за тргување.

(v) Приходи од дивиденди

Приходите од дивиденди се признаваат во билансот на успех на датумот кога дивидендите се објавуваат.

Белешки кон финансиските извештаи

Значајни сметководствени политики (продолжение)

s) Признавање на приходите (продолжение)

(vi) Приходи од кирии

Приходот од кирии од недвижностите дадени под закуп се признаваат во билансот на успех по пропорционална метода во времетраењето на закупот.

и) Загуби поради оштетување

Финансиските средства се разгледуваат на секој датум на изготвување на билансот на состојба со цел да се определи дали постојат објективни докази за ненаплатливост. Ако постои ваква индикација, се проценува износот на средството кој би бил наплатлив.

Загуба поради оштетување е износот за којшто сметководствената вредност на дадено средство го надминува неговиот надоместлив износ. Загубите поради оштетување се признаваат во Билансот на успех.

Кредити и аванси одобрени од банката

Кредитите и авансите одобрени од Банката се прикажани намалени за општата и специфичната посебна резерва. Општиот елемент на посебната резерва се однесува на оние постојни загуби кои, иако сеуште не биле поодделно идентификувани, од поранешното искуство е извесно дека постојат на крајот на било која година во кредитното портфолио на Банката. Специфичниот елемент на посебната резерва се однесува на оние кредити кои биле поодделно прегледани и посебно идентификувани како сомнителни или спорни врз основа на редовни проверки на преостанатите салда, за да се намалат овие кредити и аванси до нивниот наплатлив износ. За кредитите за коишто се знае дека се ненаплативи, и се исцрпени сите правни можности, и е одредена конечната загуба, се отпишуваат директно. Износот на наплатените претходно отпишани побарувања се признава како приход во билансот на успех во моментот на наплата.

Ако во наредниот период загубите поради оштетување се намалуваат, и намалувањето може објективно да се поврзе со настан кој се појавил после дополнителната исправка, ослободувањето на посебната резерва се признава во билансот на успехот.

Белешки кон финансиските извештаи

Значајни сметководствени политики (продолжение)

и) Загуби поради оштетување (продолжение)

Финансиски средства кои се превреднуваат според објективна вредност директно низ капиталот

Надоместливиот износ на сопственичките инструменти е нивната објективна вредност. Надоместливиот износ на должничките инструменти кои повторно се мерат според објективната вредност е сегашната вредност на очекуваните идни парични текови, дисконтирани според тековната пазарна каматна стапка.

Доколку постои објективен доказ за оштетеност на финансиско средство чишто промени во објективната вредност се евидентираат директно во главнината и загубите во објективната вредност во минати периоди биле признаени директно во главнината, тогаш кумулативната нето загуба којашто била признаена директно во главнината треба да се отстрани од главнината и да се признае во нето добивката или загубата за периодот. Кога средство, чишто промени во објективната вредност се евидентираат директно во главнината и во минати периоди биле признаени зголемувања на објективната вредност директно во главнината, е оштетено, зголемувањата на објективната вредност признаени директно во главнината се анулираат до износот на оштетување на средството. Дополнителната загуба од оштетување се признава во билансот на успех.

Доколку во последователен период, објективната вредност или надоместливиот износ на финансиското средство се зголеми и зголемувањето може објективно да се поврзе со настан кој се случил по признавањето на загубата поради оштетување во билансот на успех, загубата треба да се анулира низ нето добивката или загубата за периодот.

ј) Даноци

Данокот од добивка се состои од тековен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех.

Данокот од добивка е очекувана даночна обврска од добивката пред оданочување за годината, применувајќи ја важечката даночна стапка на денот на билансот на состојба.

Белешки кон финансиските извештаи

1. Нето приходи од камата

Во илјади денари

2005

2004

Приходи од камата

Приходите од камата произлегуваат од:

Население	296.525	245.536
Претпријатија	875.797	837.305
Банки и финансиски институции	393.471	376.752
Државни органи	47.937	21.935
Загуба за сомнителни и спорни побарувања	(60.621)	(51.210)
Наплатени претходно отпишани камати	498.601	313.974
	<u>2.051.710</u>	<u>1.744.292</u>

Расходи од камата

Расходите од камати произлегуваат од:

Население	364.999	327.829
Претпријатија	113.853	67.795
Банки и финансиски институции	60.401	66.160
Државни органи	25.599	20.226
	<u>564.852</u>	<u>482.010</u>

Нето приходи од камата

1.486.858

1.262.282

2. Нето приходи од провизии и надомести

Во илјади денари

2005

2004

Приходи од провизии и надомести

Кредитирање	90.704	74.914
Платен промет:		
во земјата	304.970	263.795
во странство	193.821	182.199
Акредитиви и гаранции	74.632	82.512
Брокерско работење	32.815	15.690
Останато	83.644	71.606
	<u>780.586</u>	<u>690.716</u>

Расходи од провизии и надомести

Платен промет:		
во земјата	25.303	18.033
во странство	43.901	34.561
Брокерско работење	422	277
Останато	15.996	18.710
	<u>85.622</u>	<u>71.581</u>
Нето приходи од провизии и надомести	<u>694.964</u>	<u>619.135</u>

Белешки кон финансиските извештаи

3. Останати приходи од дејноста

<i>Во илјади денари</i>	2005	2004
Капитални добивки	11.530	22.702
Приходи од кирии	4.223	5.346
Приходи од добиени судски спорови	7.420	106.532
Останато	<u>50.824</u>	<u>48.849</u>
	<u><u>73.997</u></u>	<u><u>183.429</u></u>

Приходите од добиени судски спорови во 2004 година претставуваат добиен судски спор што Банката го водеше со Министерството за Финансии, а врз основа на одлука на Врховниот Суд на Република Македонија.

4. Загуби поради оштетување

<i>Во илјади денари</i>	Белешка	2005	2004
Дополнителна посебна резерва			
Парични средства и паричен еквивалент		41.681	-
Кредити и аванси дадени на останати клиенти		638.158	66.983
Вложувања		4.296	-
Останата актива		<u>12.936</u>	<u>17.247</u>
	13	<u><u>697.071</u></u>	<u><u>84.230</u></u>
Ослободени резервирања			
Парични средства и парични еквиваленти		-	(17.806)
	13	<u><u>-</u></u>	<u><u>(17.806)</u></u>
Наплати			
Наплатени претходно отпишани побарувања		<u>(238.301)</u>	<u>(79.837)</u>
		<u><u>458.770</u></u>	<u><u>(13.413)</u></u>

Белешки кон финансиските извештаи

5. Останати расходи од дејноста

<i>Во илјади денари</i>	2005	2004
Трошоци за вработените		
Плати	423.527	388.339
Задолжителни придонеси	208.351	193.644
Останати трошоци	84.642	74.273
Материјали и услуги	200.157	188.050
Амортизација на материјални вложувања	154.083	145.997
Амортизација на нематеријални вложувања	12.648	12.335
Премии за осигурување	138.506	119.795
Расходи за резервирања за вонбилансни ставки	94.493	48.138
Административни и маркетинг трошоци	71.462	76.506
Награда на членови на Управен Одбор, Работоводен орган и вработени	35.000	-
Капитални загуби	23.195	10.033
Останати даноци и придонеси	5.709	6.687
Судски такси	1.796	3.885
Намалување на вредноста на недвижности дадени под закуп	1.542	-
Намалување на вредноста на средства добиени во замена за сомнителни и спорни побарувања	-	137.959
Останато	15.500	10.071
	<u>1.470.611</u>	<u>1.415.712</u>

Просечниот број на вработени пресметан по основ на ефективни работни часови во 2005 година, е 1.222 (2004: 1.202). Вкупниот број на вработени и ангажирани лица на 31 декември 2005 година е 1.245 (31 декември 2004 година: 1.300).

Наградите на членовите на Управен Одбор, Работоводен орган и вработени во 2005 година претставуваат награди од распределба на нето добивката за 2005 година предложени од страна на Управниот Одбор на Банката.

6. Данок од добивка

Тековен данок/Признаен во биланс на успех

<i>Во илјади денари</i>	2005	2004
Тековен данок		
Тековна година	49.280	42.441
	<u>49.280</u>	<u>42.441</u>

Белешки кон финансиските извештаи

6. Данок од добивка (продолжение)

Усогласување со применета даночна стапка

<i>Во илјади денари</i>	2005	2005	2004	2004
Добивка пред оданочување		<u>445.034</u>		<u>778.106</u>
Данок од добивка	15,0%	66.755	15,0%	116.716
Расходи непризнаени за даночни цели	3,0%	13.330	3,2%	24.821
Даночно ослободени приходи	(0,1%)	(706)	(0,3%)	(2.027)
Даночни ослободувања непризнаени во билансот на успех		<u>(6,8%) (30.099)</u>		<u>(12,5%) (97.069)</u>
		<u>11,1%</u>		<u>42.441</u>
		<u>49.280</u>		<u>5,4%</u>
				<u>42.441</u>

Белешки кон финансиските извештаи

7. Парични средства и паричен еквивалент

Во илјади денари	2005	2004
Парични средства во благајна	837.770	571.327
Депозити во НБРМ	2.911.973	1.936.178
Тековни сметки кај странски банки	624.898	722.886
Тековни сметки кај домашни банки	4.454	5.909
Благајнички записи	228.565	-
Ограничени депозити	19.383	43.072
Останати краткорочни високо-ликвидни средства	29.304	23.034
Посебна резерва	(80.772)	(39.295)
	<u>4.575.575</u>	<u>3.263.111</u>

На 31 декември 2005 година износот на обврската за задолжителна резерва во МКД изнесува МКД 1.140.923 илјади (2004: МКД 817.630 илјади), а на обврската за задолжителна резерва во странска валута изнесува МКД 1.850.229 илјади (2004: МКД 1.184.089 илјади). Овие средствата не се на располагање за користење во секојдневното работење на Банката.

На задолжителната резерва во МКД се пресметува камата во висина од 2% (2004: 2%) на годишно ниво, а на задолжителната резерва во странска валута не се пресметува камата (2004: 1% на годишно ниво). Тековниот приход е прикажан во приходи од камати.

На 31 декември 2005 година дел од тековните сметки кај странски банки во износ од МКД 79.934 илјади (2004: МКД 76.105 илјади) претставуваат средства во AY Bank Limited, London која е во процес на ликвидација. Посебна резерва во износ од МКД 79.934 илјади (2004: МКД 38.053 илјади) е издвоена од Банката за оваа изложеност. Во текот на 2005 година Банката нема примено уплати од AY Bank Limited, додека во текот на 2004 година прими износ од МКД 44.980 илјади. Банката нема обврски кон AY Bank Limited.

Дел од тековните сметки кај странски банки во износ од МКД 42.489 илјади (2004: МКД 36.004 илјади) претставуваат депозити во HSBC Bank PLC (порано Midlan Bank PLC), како обезбедување за трансакции со МАСТЕР кредитни картички. Овие средства не се на располагање за користење во секојдневното работење на Банката.

Благајничките записи се со рок на достасаност од 28 дена и со фиксна каматна стапка од 8,4% до 8,58% на годишно ниво и со истите се тргува на секундарен пазар, поради што се вклучени во парични средства и парични еквиваленти (2004: благајничките записи беа класификувани како должнички инструменти со фиксна камата чувани-до-достасаност бидејќи со нив не се тргуваше на секундарен пазар (види белешка 12)).

Белешки кон финансиските извештаи

7. Парични средства и паричен еквивалент (продолжение)

Ограничените депозити претставуваат издвоени средства по отворени акредитиви со рок на достасаност од деведесет дена или помалку, за сметка на коминтенти на Банката.

Наведените каматни стапки претставуваат стапки на крајот на периодот на известување.

8. Финансиски инструменти за тргување

<i>Во илјади денари</i>	2005	2004
Финансиски инструменти за тргување		
Должнички инструменти со фиксна камата		
Обврзници издадени од Државата	3.896	4.544
	<u>3.896</u>	<u>4.544</u>
Котирани	3.896	4.544
Акции и други должнички инструменти		
Вложувања во акции	3.361	5.453
	<u>3.361</u>	<u>5.453</u>
Котирани	2.226	4.318
Некотирани	1.135	1.135
Вкупно финансиски инструменти за тргување	<u>7.257</u>	<u>9.997</u>

Приходите од должничките инструменти со фиксна камата се признаваат во билансот на успех. Приходите од акциите се признаваат како приходи од дивиденди.

9. Пласмани во, и кредити на, други банки

<i>Во илјади денари</i>	2005	2004
Краткорочни пласмани во домашни банки	56.895	-
Краткорочни пласмани во странски банки	15.908.519	14.364.651
Долгорочни пласмани во странски банки	-	191.813
Вкупно пласмани во, и кредити на, други банки	<u>15.965.414</u>	<u>14.556.464</u>

Белешки кон финансиските извештаи

9. Пласмани во, и кредити на, други банки (продолжение)

Анализа според каматни стапки

Во илјади денари	2005	2004
Краткорочни пласмани во домашни банки		
EUR депозити со фиксна камата 5,38% годишно	56.895	-
	<u>56.895</u>	<u>-</u>
<i>Краткорочни пласмани во странски банки</i>		
EUR депозити со фиксна камата 1,82% до 4,45% (2004: 1,5% до 2,17%) годишно	12.656.626	11.768.439
USD депозити со фиксна камата 4,05% до 4,30% (2004: 2,05% до 2,30%) годишно	2.563.645	2.072.659
AUD депозити со фиксна камата 4,40% до 5,00% (2004: 4,50% до 5,05%) годишно	154.758	120.600
GBP депозити со фиксна камата 3,50% до 4,00% (2004: 4,20% до 4,70%) годишно	188.363	142.203
CHF депозити со фиксна камата 0,30% до 0,75% (2004: 0,55%) годишно	307.640	223.082
CAD депозити со фиксна камата 2,22% (2004: 2,40%) годишно	37.487	28.826
SEK депозити со фиксна камата 1,90% годишно	-	8.842
	<u>15.908.519</u>	<u>14.364.651</u>
<i>Долгорочни пласмани во странски банки</i>		
EUR депозити со фиксна камата 2,90% до 4,45% годишно	-	191.813
	<u>-</u>	<u>191.813</u>
	<u>15.965.414</u>	<u>14.556.464</u>

На 31 декември 2005 година дел од краткорочни пласмани во странски банки во износ од МКД 122.585 илјади (2004: МКД 128.981 илјади) претставуваат депозити кои служат како обезбедување за издадени гаранции и конфирмирани акредитиви, со фиксна каматна стапка од 1,82% до 2,37% (2004: 1,52% до 2,12%) на годишно ниво.

Дел од краткорочните пласмани во странски банки во EUR (2004: долгорочни пласмани во странски банки) во износ од МКД 191.399 илјади (2004: МКД 191.813 илјади) претставуваат депозити во Westdeutsche Landesbank со период на достасаност од 3 месеци до 1 година (2004: од 3 години до 5 години) и фиксна камата од 2,90% до 4,45% (2004: 2,90% до 4,45%) на годишно ниво. Овие депозити служат како обезбедување за кредитните линии од Меѓународната Финансиска Корпорација.

Белешки кон финансиските извештаи

9. Пласмани во, и кредити на, други банки (продолжение)

Наведените каматни стапки претставуваат стапки на крајот на периодот на известување.

10. Кредити и аванси дадени на останати клиенти

Анализа според продукти

Во илјади денари	Вкупно 2005	Кратко- рочни 2005	Долго- рочни 2005	Вкупно 2004	Кратко- рочни 2004	Долго- рочни 2004
Претпријатија	11.860.380	7.852.922	4.007.458	10.799.825	7.313.404	3.486.421
Државни органи	523.255	523.255	-	619.476	619.476	-
Население	3.158.131	763.777	2.394.354	2.668.740	729.603	1.939.137
	15.541.766	9.139.954	6.401.812	14.088.041	8.662.483	5.425.558
Тековна достасаност	-	1.774.306	(1.774.306)	-	1.699.275	(1.699.275)
Посебна резерва	(2.612.081)	(1.834.343)	(777.738)	(2.234.804)	(1.643.699)	(591.105)
Кредити и аванси намалени за посебната резерва	12.929.685	9.079.917	3.849.768	11.853.237	8.718.059	3.135.178

Краткорочните кредити дадени на претпријатија се со променлива каматна стапка од 3,5% до 14,5% (2004: од 3,5% до 15%) на годишно ниво, додека долгорочните кредити дадени на претпријатија се со променлива каматна стапка од 2% до 14,5% (2004: од 3% до 15%) на годишно ниво.

Во долгорочните кредити дадени на претпријатија вклучени се кредитите финансирани од Агенцијата на Република Македонија за управување со средства во износ од МКД 138.149 илјади (2004: МКД 150.418 илјади) на кои се пресметува провизија од 2,5% (2004: 2,5%) на годишно ниво. Во долгорочните кредити дадени на претпријатија вклучени се и кредити финансирани од различни кредитни линии кои се пласираат со одредена каматна маржа за Банката. Каматните стапки се движат од 6% до 14,7% (2004: од 4% до 11%) на годишно ниво.

Белешки кон финансиските извештаи

10. Кредити и аванси дадени на останати клиенти (продолжение)

Анализа според продукти (продолжение)

Дел од краткорочните кредити на државни органи во износ од МКД 482.640 илјади (2004: МКД 400.260 илјади) се откупени побарувања со фиксна каматна стапка од 3,2% до 4,7% (2004: 4,7%) на годишно ниво. На 31 декември 2004 година дел од краткорочните кредити дадени на државни органи во износ од МКД 199.216 илјади претставуваат државни записи со фиксна каматна стапка од 8,7% до 9,4% со датум на достасување до март 2005 година. Останатиот дел од краткорочните кредити на државни органи се со променлива каматна стапка од 12% (2004: од 12%) на годишно ниво.

Краткорочните кредити дадени на население се со променлива каматна стапка од 3,5% до 14,5% (2004: 3,5% до 15%) на годишно ниво, додека долгорочните кредити дадени на население се со променлива каматна стапка од 3,5% до 14,5% (2004: од 3,5% до 15%) на годишно ниво.

Наведените каматни стапки претставуваат стапки на крајот на периодот на известување.

Концентрација на кредитниот ризик според сектори

Комерцијалното кредитирање е концентрирано во компании лоцирани во Република Македонија.

Во илјади денари	2005	2004
Индустија	5.183.922	3.720.059
Трговија и финансии	3.341.403	2.622.802
Население	3.158.131	2.668.740
Земјоделство, шумарство и риболов	691.640	1.425.639
Деловни и останати услуги	22.466	3.577
Државни органи	523.255	619.476
Градежништво	1.247.275	1.707.218
Транспорт	916.525	696.703
Угостителство и туризам	159.798	136.982
Останато	297.351	486.845
	<u>15.541.766</u>	<u>14.088.041</u>
Посебна резерва	<u>(2.612.081)</u>	<u>(2.234.804)</u>
Кредити и аванси дадени на останати клиенти намалени за посебната резерва	<u>12.929.685</u>	<u>11.853.237</u>

Белешки кон финансиските извештаи

11. Побарувања за камата и останата актива

<i>Во илјади денари</i>	2005	2004
Пресметана достасана камата	17.292	29.593
Пресметана недостасана камата	66.206	47.555
Провизии и надомести	9.796	9.251
Побарувања за продадено средство добиено во замена за сомнителни и спорни побарувања	506.250	-
Останато	<u>122.511</u>	<u>92.345</u>
	<u><u>722.055</u></u>	<u><u>178.744</u></u>

Во декември 2005 година Банката продаде средство добиено во замена за сомнителни и спорни побарувања во вкупен износ од МКД 675.000 илјади. МКД 168.750 илјади или 25% од договорената цена беа платени однапред од страна на купувачот, а остатокот од МКД 506.250 илјади купувачот ги уплати на 23 февруари 2006 година. Правото на сопственост над средството премина на купувачот во моментот на целосна уплата на купопродажната цена, односно на 23 февруари 2006 година.

Белешки кон финансиските извештаи

12. Вложувања

<i>Во илјади денари</i>	2005	2004
<i>Должнички инструменти со фиксна камата чувани-до-достасаност</i>		
Обврзници издадени од Државата	315.552	366.855
Благајнички записи	-	399.416
	<u>315.552</u>	<u>766.271</u>
Котирани	315.552	366.855
Некотирани	-	399.416
 <i>Должнички инструменти со променлива камата чувани-до-достасаност</i>		
Обврзници издадени од Државата	15.933	19.120
	<u>15.933</u>	<u>19.120</u>
Некотирани	15.933	19.120
 <i>Акции и други должнички инструменти расположливи-за-продажба</i>		
Вложувања во акции	67.728	67.096
	<u>67.728</u>	<u>67.096</u>
Некотирани	67.728	67.096
Вкупно вложувања	399.213	852.487
Посебна резерва	(9.492)	(5.196)
Вложувања намалени за посебната резерва	<u>389.721</u>	<u>847.291</u>

Обврзниците издадени од Државата во износ од МКД 315.552 илјади (2004: МКД 366.855 илјади) претставуваат обврзници номинирани во EUR кои книговодствено се евидентирани во МКД со каматна стапка од 2% на годишно ниво. Банката ги добила овие обврзници во замена за нефункционални кредити. Главнината се наплатува во 20 еднакви полугодишни рати почнувајќи од април 2002 година до октомври 2011 година.

Обврзниците издадени од Државата во износ од МКД 15.933 илјади (2004: МКД 19.120 илјади) претставуваат 15 годишни обврзници номинирани во EUR кои книговодствено се евидентирани во МКД со каматна стапка еднаква на есконтната стапка на НБРМ која на 31 декември 2005 година изнесува 6,5% (2004: 6,5%) на годишно ниво. Главнината се наплатува во 15 еднакви годишни рати почнувајќи од април 1996 година до април 2010 година.

Белешки кон финансиските извештаи

12. Вложувања (продолжение)

Благајничките записи на 31 декември 2004 година се купени од издавачот и се со рок на достасаност од 7 до 14 дена и со фиксна каматна стапка од 7% на годишно ниво. Во 2005 година се овозможи тргување со благојничките записи меѓу банките на секундарен пазар. На 31 декември 2005 година, благојничките записи кои Банката ги поседува се класификувани како парични средства и паричен еквивалент (види белешка 7).

Вложувањата во акции пред посебната резерва се искажуваат по набавна вредност. Не постои активен пазар за овие вложувања на Банката и немаше скорешни трансакции кои би претставувале евиденција за нивната тековна објективна вредност.

Приходите од должничките инструменти чувани-до-достасаност се признаваат како приходи од камати.

Приходите од вложувањата во акции се признаваат како приходи од дивиденди.

13. Посебна резерва

<i>Во илјади денари</i>	Белешка	2005	2004
На 1 јануари		2.331.338	2.256.955
Признаена посебна резерва:			
дополнителна посебна резерва	4	697.071	84.230
ослободена посебна резерва	4	-	(17.806)
Останато		-	7.959
Отпис		(283.475)	-
На 31 декември		<u>2.744.934</u>	<u>2.331.338</u>

Резервата е распределена како што следи:

<i>Во илјади денари</i>	Белешка	2005	2004
Како намалување на парични средства и паричен еквивалент	7	80.772	39.295
Како намалување на кредити и аванси на клиенти	10	2.612.081	2.234.804
Како намалување на вложувања	12	9.492	5.196
Како намалување на останата актива		42.589	52.043
		<u>2.744.934</u>	<u>2.331.338</u>

Белешки кон финансиските извештаи

14. Недвижности дадени под закуп

Во илјади денари

	Белешка	2005
Состојба на 1 јануари		-
Првична примена на МСС 40		65.013
Состојба на 1 јануари, корегирано		65.013
Пренос од материјални вложувања	18	1.511
Пренос во материјални вложувања	18	(9.675)
Намалување на вредност	5	(1.542)
Состојба на 31 декември		55.307

15. Средства добиени во замена за сомнителни и спорни побарувања

Средствата добиени во замена за сомнителни и спорни побарувања се состојат од станови, опрема и деловен простор кои не се користат за редовното работење на Банката. Овие средства годишно се преоценуваат од страна на овластени проценители. Банката планира да ги продаде средствата добиени во замена за сомнителни и спорни побарувања во период од три години од нивното превземање.

Во текот на 2005 година, Банката продаде средство добиено во замена за сомнителни и спорни побарувања во износ од МКД 675.000 илјади под услови објаснети во белешка 11. Износот од МКД 506.250 илјади претставува пренос од средства добиени во замена за сомнителни и спорни побарувања во побарување по основ на оваа продажба и како не парична трансакција не беше прикажана во извештајот за паричниот тек за годината завршена на 31 декември 2005.

Дел од средствата добиени во замена за сомнителни и спорни побарувања во износ од МКД 468.464 илјади беа превземени во текот на 2005 година како наплата на претходно отпишани побарувања и како непарична трансакција не беа прикажани во извештајот за паричниот тек за годината завршена на 31 декември 2005.

16. Вложувања во придружени претпријатија

Во текот на 2005 година, Банката доби лиценца да основа друштво за пензиско осигурување, КБ Прво пензиско друштво АД Скопје (“Друштвото”) заедно со Прва покојнинска дружба дд Љубљана. Банката поседува 49% од капиталот на Друштвото, односно ЕУР 735.000. Вкупниот основачки капитал на Друштвото изнесува ЕУР 1.500.000.

Белешки кон финансиските извештаи

16. Вложувања во придружени претпријатија (продолжение)

Вложувања на Банката во придружени претпријатија:

	Земја	% на учество 2005	2004
КБ Прво пензиско друштво АД Скопје	Р.Македонија	49%	-

На 31 декември 2005 година уделот на Банката во пост-аквизиционите вкупни загуби на Друштвото по датумот на вложувањето за годината која завршува на 31 декември 2005 изнесува МКД 11.880 илјади (2004: нема).

Финансиски информации за придруженото претпријатие - 100 проценти:

Во илјади денари	Средства	Обврски	Главнина	Приходи	Загуба
2005					
КБ Прво пензиско друштво АД Скопје	106.249	38.385	67.864	-	(24.245)
На 31 декември 2005	<u>106.249</u>	<u>38.385</u>	<u>67.864</u>	<u>-</u>	<u>(24.245)</u>

17. Нематеријални вложувања

Во илјади денари	Софтвер	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна или ревалоризирана вредност			
На 1 јануари 2005	66.372	-	66.372
Зголемување	-	25.300	25.300
Пренос	25.300	(25.300)	-
На 31 декември 2005	<u>91.672</u>	<u>-</u>	<u>91.672</u>
Амортизација			
На 1 јануари 2005	34.783	-	34.783
Амортизација за годината	12.648	-	12.648
На 31 декември 2005	<u>47.431</u>	<u>-</u>	<u>47.431</u>
Неотпишана вредност			
На 1 јануари 2005	<u>31.589</u>	<u>-</u>	<u>31.589</u>
На 31 декември 2005	<u>44.241</u>	<u>-</u>	<u>44.241</u>

Белешки кон финансиските извештаи

18. Материјални вложувања

<i>Во илјади денари</i>	Градежни објекти	Мебел и опрема	Инвести- ции во тек	Вкупно
Набавна или ревалоризирана вредност				
На 1 јануари 2005	1.305.216	690.474	234.427	2.230.117
Првична примена на МСС 40	(73.853)	-	-	(73.853)
На 1 јануари 2005, корегирано	1.231.363	690.474	234.427	2.156.264
Зголемување	-	-	84.980	84.980
Пренос	179.528	107.782	(287.310)	-
Пренос во недвижности дадени под закуп	(1.511)	-	-	(1.511)
Пренос од недвижности дадени под закуп	9.675	-	-	9.675
Отуѓување и расходување	(7.920)	(64.502)	-	(72.422)
На 31 декември 2005	<u>1.411.135</u>	<u>733.754</u>	<u>32.097</u>	<u>2.176.986</u>
Исправка				
На 1 јануари 2005	260.993	417.392	-	678.385
Првична примена на МСС 40	(8.840)	-	-	(8.840)
На 1 јануари 2005, корегирано	252.153	417.392	-	669.545
Амортизација за годината	35.063	119.020	-	154.083
Отуѓување и расходување	(1.317)	(63.959)	-	(65.276)
На 31 декември 2005	<u>285.899</u>	<u>472.453</u>	<u>-</u>	<u>758.352</u>
Неотпишана вредност				
На 1 јануари 2005, корегирано	<u>979.210</u>	<u>273.082</u>	<u>234.427</u>	<u>1.486.719</u>
На 31 декември 2005	<u>1.125.236</u>	<u>261.301</u>	<u>32.097</u>	<u>1.418.634</u>

Зградите на Банката се користат за сопствена дејност.

На 31 декември 2005 година Банката нема материјални вложувања дадени под залог (2004: нема).

Белешки кон финансиските извештаи

19. Депозити на банки и други финансиски организации

<i>Во илјади денари</i>	2005	2004
Депозити по видување		
Домашни банки и други финансиски организации	214.261	95.254
Стански банки	38.152	37.611
Осигурителни компании	73.151	89.291
	<u>325.564</u>	<u>222.156</u>
Орочени депозити		
Домашни банки и други финансиски организации	178.428	32.610
Осигурителни компании	15.776	-
	<u>194.204</u>	<u>32.610</u>
Вкупно депозити	<u>519.768</u>	<u>254.766</u>

Дел од депозитите по видување во износ од МКД 256.617 илјади (2004: МКД 155.162 илјади) се со променлива каматна стапка од 0,5% до 1% (2004: од 0,5% до 1%) на годишно ниво, а остатокот се некаматносни.

Дел од орочените депозити на домашни банки и други финансиски организации во износ од МКД 64.237 илјади се со фиксна каматна стапка од 1,5% (2004: нема), а остатокот се со променлива каматна стапка од 5,8% до 10% (2004: од 1% до 1,5%) на годишно ниво.

На 31 декември 2005 година орочените депозити на осигурителни компании се со променлива каматна стапка од 6,5% до 7,5% на годишно ниво.

Наведените каматни стапки претставуваат стапки на крајот на периодот на известување.

Каматите се признаени во расходите од камати.

Белешки кон финансиските извештаи

20. Депозити на други клиенти

<i>Во илјади денари</i>	Кратко- рочни 2005	Долго- рочни 2005	Кратко- рочни 2004	Долго- рочни 2004
Депозити по видување				
Население	10.276.943	-	9.390.530	-
Домашни претпријатија	6.071.578	-	6.156.759	-
Странски претпријатија	498.031	-	505.837	-
	<u>16.846.552</u>	<u>-</u>	<u>16.053.126</u>	<u>-</u>
Орочени депозити				
Население	10.800.254	37.683	8.344.755	290.402
Домашни претпријатија	2.079.557	84	1.817.473	84
Државни органи	303.792	1	317.913	1
	<u>13.183.603</u>	<u>37.768</u>	<u>10.480.141</u>	<u>290.487</u>
Ограничени депозити				
Население	83.013	224.661	244.240	187.642
Домашни претпријатија	191.590	-	257.366	5.109
	<u>274.603</u>	<u>224.661</u>	<u>501.606</u>	<u>192.751</u>
Вкупно	<u>30.304.758</u>	<u>262.429</u>	<u>27.034.873</u>	<u>483.238</u>

Депозитите по видување на население се со променлива каматна стапка од 0,1% до 1,7% (2004: од 0,1% до 1,7%) на годишно ниво. Депозитите по видување на претпријатија се со променлива каматна стапка од 0,5% до 1% (2004: од 0,5% до 1%) на годишно ниво.

Орочените депозити на население се со променлива каматна стапка од 0,15% до 7,5% (2004: од 0,15% до 7,5%) на годишно ниво.

На 31 декември 2005 година орочените депозити на претпријатија се со променливи каматни стапки од 0,25% до 8,5% на годишно ниво. На 31 декември 2004 година дел од орочените депозити на претпријатија во износ од МКД 82.216 илјади се со фиксни каматни стапки од 1% до 5,5% на годишно ниво. На останатиот дел Банката пресметувала камата во опсег од 0,5% до 9,1% на годишно ниво, променлива во зависност од валутата и периодот на орочување.

На 31 декември 2005 година орочените депозити на државните органи се со променлива каматна стапка од 1% до 7,5% на годишно ниво во зависност од периодот на орочување. На 31 декември 2004 година дел од орочените депозити на државните органи во износ од МКД 97.275 илјади се со фиксни каматни стапки од 1% до 5,5% на годишно ниво, а останатиот дел се со променлива каматна стапка од 1% до 7% на годишно ниво.

Белешки кон финансиските извештаи

20. Депозити на други клиенти (продолжение)

Ограничените депозити претставуваат депозити од кои Банката во име на депонентите врши плаќања во странство, отвора акредитиви, набавува странски средства за плаќање, а дел од нив служат како обезбедување по кредити и издадени гаранции кои Банката ги одобрила на извесни претпријатија, депозити како обезбедување по одобрени потрошувачки кредити и кредити на население, и предвременно примени уплати по потрошувачки и станбени кредити.

Дел од ограничените депозити на домашни правни лица во износ од МКД 11.652 илјади (2004: МКД 36.351 илјади) се со променлива каматна стапка 0,25% (2004: 0,25%) на годишно ниво.

Дел од депозитите на други клиенти во износ од МКД 1.914.340 илјади (2004: МКД 1.749.601 илјади) се некаматносни.

Наведените каматни стапки претставуваат стапки на крајот на периодот на известување. Каматите се признаени во расходите од камати.

Белешки кон финансиските извештаи

21. Обврски по кредити

<i>Во илјади денари</i>	Кратко- рочни 2005	Долго- рочни 2005	Кратко- рочни 2004	Долго- рочни 2004
Домашни извори				
Македонска банка за подршка на развојот	121.377	226.987	118.678	92.956
Агенција за управување со средства	-	138.109	-	149.179
Народна Банка на Република Македонија	-	20.127	-	24.704
Министерство за финансии	-	16.864	-	6.282
Странски извори				
Македонска банка за подршка на развојот	-	399.578	-	353.773
Меѓународна Банка за Обнова и Развој	-	2.830	-	21.876
ICDF Тајван	-	7.795	-	7.571
Меѓународна Финансиска Корпорација	-	65.741	-	131.766
Фонд за социјален развој при Советот на Европа	-	152.688	-	153.018
Европска Инвестициона Банка	-	225.437	-	239.072
Тековна достасаност	<u>355.996</u>	<u>(355.996)</u>	<u>223.351</u>	<u>(223.351)</u>
	<u>477.373</u>	<u>900.160</u>	<u>342.029</u>	<u>956.846</u>

Краткорочните кредити од Македонска банка за подршка на развојот (МБПР) се наменети за подршка на извозни аранжмани и се со фиксна каматна стапка од 5% до 6% (2004: 6%) на годишно ниво.

Дел од долгорочните кредити од МБПР во износ од МКД 41.014 илјади (2004: МКД 51.616 илјади) претставува долгорочен кредит од НЕПА Фондацијата која во текот на 2003 година престана да постои и сите кредитни линии беа превземени од МБПР. Кредитите добиени од Фондацијата НЕПА се наменски средства за кредитирање на мали и средни претпријатија. Каматната стапка е 2 процентни поени под есконтната стапка на НБРМ, но не помала од 5% на годишно ниво, од кои 1,5% се исплатуваат на МБПР, а останатите 3,5% се припишуваат на главницата на кредитот. Долгорочните кредити од МБПР во износ од МКД 139.289 илјади (2004: МКД 41.340 илјади) се наменети за подршка на мали и средни претпријатија и се со фиксна каматна стапка од 5% до 5,5% (2004: од 5% до 8%) на годишно ниво. Останатиот дел од долгорочните кредити од МБПР во износ од МКД 46.684 илјади (2004 : нема) се некаматносни.

Белешки кон финансиските извештаи

21. Обврски по кредити (продолжение)

Остатокот од долгорочните кредити е од различни кредитни линии коишто се пласираат преку МБПР со различни каматни стапки и период на достасаност.

Износот од МКД 123.013 илјади (2004: МКД 162.957 илјади) е од Kreditansatlt fur Wiederaufbau (KfW) кредитната линија со променливи каматни стапки од 7% и 8% (2004: од 7% и 8%) на годишно ниво.

Износот од МКД 253.574 илјади (2004: МКД 158.617 илјади) се од Италијанската кредитна линија со фиксни каматни стапки од 4% и 5% (2004: од 4% и 5%) на годишно ниво, а останатиот дел од МКД 22.991 илјади (2004: МКД 32.199 илјади) е од кредитната линија на Германско-Македонскиот Фонд со фиксна каматна стапка од 5,5% (2004: 5,5%) на годишно ниво.

Дел од долгорочните кредити од Агенцијата за управување со средства во износ од МКД 22.139 илјади (2004: МКД 33.209 илјади) ќе се отплатува во 10 еднакви полугодишни рати почнувајќи од јуни 2003 година, а останатиот дел во износ од МКД 115.970 илјади (2004: МКД 115.970 илјади) достасува еднократно во јануари 2020 година. За нив се плаќа надомест од 1,5% на годишно ниво. Овие кредити се одобрени од примарната емисија на НБРМ кои се конвертирани од краткорочни во долгорочни врз основа на Законот за претварање на краткорочните кредити од примарна емисија во долгорочни кредити “Сл. Весник на РМ бр. 29/93 и 65/95” и пласирани се од страна на Банката на следните кредитокорисници: Тутунски Комбинат АД - Прилеп и Жито Прилеп АД - Прилеп. По овие кредити обврска имаат кредитокорисниците, а само ако не платат тогаш е обврска на Банката.

Дел од долгорочните кредити од Народна Банка на Република Македонија во износ од МКД 9.157 илјади (2004: МКД 13.734 илјади) ќе се отплатува во 10 еднакви полугодишни рати почнувајќи од јуни 2003 година, а останатиот дел во износ од МКД 10.970 илјади (2004: МКД 10.970 илјади) достасува еднократно во јануари 2020 година. За нив се плаќа надомест од 1,5% на годишно ниво. Овие кредити се одобрени од примарната емисија на НБРМ кои се конвертирани од краткорочни во долгорочни врз основа на Законот за претварање на краткорочните кредити од примарна емисија во долгорочни кредити (“Сл. Весник на РМ бр. 29/93 и 65/95”) и пласирани се од страна на Банката на следните кредитокорисници: Жито Лукс АД - Скопје, Жито Скопје АД - Скопје, ЗПЗ Напредок - Скопје, Пелагонија - Битола, Џумајлија АД - с. Лозово, Свети Николе, Благој Горев АД Велес. По овие кредити обврска имаат кредитокорисниците, а само ако не платат тогаш е обврска на Банката.

Белешки кон финансиските извештаи

21. Обврски по кредити (продолжение)

Долгорочниот кредит од Меѓународна Банка за Обнова и Развој е наменет за поддршка на индустриското производство и земјоделието со отплата до април 2007 година и е со каматна стапка од шестмесечен LIBOR за EUR зголемена за 1% до шестмесечен LIBOR за EUR зголемена за 3,75% (2004: од шестмесечен LIBOR за EUR зголемена за 1% до шестмесечен LIBOR за EUR зголемена за 3,75%) на годишно ниво.

Долгорочниот кредит од ICDF Тајван се отплаќа на 20 еднакви полугодишни рати до 2014 година со камата еднаква на шестмесечен LIBOR за USD намалена за 0,5% (2004: шестмесечен LIBOR за USD намалена за 0,5%) на годишно ниво.

Обврските по кредити кон Меѓународна Финансиска Корпорација се отплаќаат на 7 еднакви полугодишни рати до 2006 година со камата еднаква на шестмесечен LIBOR за EUR зголемена за 3% (2004: шестмесечен LIBOR за EUR зголемена за 3%) на годишно ниво.

Обврските по кредити кон Фонд за социјален развој при Советот на Европа е по две транши. Првата во износ од МКД 74.491 илјади (2004: МКД 74.652 илјади) е со отплата на 10 годишни рати почнувајќи од септември 2006 до 2015 година и со камата тримесечен EURIBOR зголемена за 1,4% (2004: тримесечен EURIBOR зголемена за 1,4%) на годишно ниво. Втората транша во износ од МКД 78.197 илјади (2004: МКД 78.366 илјади) се отплаќа на 10 годишни рати почнувајќи од мај 2008 година до 2017 година со каматна стапка еднаква на тримесечен EURIBOR зголемена за 1,44% (2004: тримесечен EURIBOR зголемена за 1,44%) на годишно ниво.

Обврските по долгорочни кредити од седумтите транши од Европска Инвестициона Банка (ЕИБ) се отплатуваат со полугодишни отплати до 2012 година со тромесечна променлива каматна стапка (ЕУРИБОР) одредена од ЕИБ зголемена за 0,25% (2004: со тромесечна променлива каматна стапка ЕУРИБОР одредена од ЕИБ зголемена за 0,25%).

Наведените каматни стапки претставуваат стапки на крајот на периодот на известување.

Белешки кон финансиските извештаи

22. Обврски за камата

<i>Во илјади денари</i>	2005	2004
Пресметана достасана камата	9.229	8.218
Пресметана недостасана камата	94.099	59.066
	<u>103.328</u>	<u>67.284</u>

23. Посебна резерва за вонбилансни ставки

<i>Во илјади денари</i>	Белешка	2005	2004
Состојба на 1 јануари		112.234	64.096
Расход за годината	5	94.493	48.138
Состојба на 31 декември	29	<u>206.727</u>	<u>112.234</u>

24. Останати обврски

<i>Во илјади денари</i>	2005	2004
Добавувачи	18.025	10.673
Обврски за дивиденди	14.695	10.754
Провизии и надомести	5.687	3.397
Даноци и надомести	-	8.854
Обврски за награда на членови на Управен Одбор, Работоводен орган и вработени	35.000	-
Обврски кон Министерство за финансии за продадени државни станови	12.440	21.682
Останато	42.126	64.437
	<u>127.973</u>	<u>119.797</u>

Белешки кон финансиските извештаи

25. Капитал и резерви

Акционерски капитал

Во број на акции	Обични акции		Неоткупливи приоритетни акции	
	2005	2004	2005	2004
На 1 јануари - целосно платени	365.283	365.283	187.652	187.652
Конверзија на приоритетни акции, пред поделбата на акции	408	-	(2.040)	-
Конверзија на приоритетни акции, по поделбата на акции	53.917	-	(53.917)	-
Поделба на номиналниот износ на обичните акции (5 за 1)	<u>1.462.764</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
На 31 декември - целосно платени	<u>1.882.372</u>	<u>365.283</u>	<u>131.695</u>	<u>187.652</u>

Обичните акции се со номинална вредност од МКД 1.000 (2004: МКД 5.000), а приоритетните акции се со номинална вредност од МКД 1.000 (2004: МКД 1.000). Импелитите на обични акции имаат право на дивиденда кога ќе биде објавена и имаат право на еден глас на Собрание на Банката за еквивалент од 1 обична акција. Приоритетните акции даваат право на првенство во исплата на дивидендата и немаат право на глас. Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната, односно ликвидационата маса. Во однос на сопствените акции кои се во посед на Банката сите права се одложени додека истите не бидат продадени.

Со оглед на тоа што приоритетните акции на Банката беа издадени со понизок номинален износ од обичните акции, во согласност со одредбата од член 277, точка (3) од Законот за трговски друштва, Собранието на Банката на 18-та редовна седница одржана на 23 март 2005 година донесе Одлука за измена на Статутот на Банката, со која покрај другото се изврши изедначување на номиналната вредност на обичните со номиналната вредност на приоритетните акции во износ од 1.000 денари.

Белешки кон финансиските извештаи

25. Капитал и резерви (продолжение)

Замената на постојните обични акции се изврши во сооднос 5 нови за секоја постојна 1 обична акција. Намалувањето, односно изедначувањето на номиналната вредност на обичните со номиналната вредност на приоритетните акции, не предизвика никакви промени на вкупната вредност на акционерскиот капитал.

Согласно одлуката на Собранието на Банката од 24 март 2004 година имателите на приоритетни акции може да ги заменат своите акции во обични акции на Банката. Времето во кое може да се врши замената е до 31 декември 2006 година. Во текот на 2005 година 55.957 приоритетни акции беа заменети за 54.325 обични акции (2.040 приоритетни акции за 408 обични акции пред намалувањето на номиналната вредност на обичните акции и 53.917 приоритетни акции за 53.917 обични акции по намалувањето на номиналната вредност на обичните акции).

Следните акционери имаат сопственост која надминува 5% од издадените акции со право на глас:

% од акциите со право на глас

Европска Банка за Обнова и Развој	6,35
-----------------------------------	------

Ревалоризациона резерва

Ревалоризационата резерва претставува зголемување на неотпишаната вредност на нематеријалните и материјалните вложувања како резултат од растежот на цените на индустриските производи во моментот на ревалоризацијата.

Законска резерва

Според локалната законска регулатива Банката треба да пресметува и издвојува 15% од нето добивката за годината за законска резерва додека нивото на резервите не достигне износ кој е еднаков на една петтина од акционерскиот капитал. Додека законската резерва не го надмине определениот најмал износ, може да се употребува само за покривање на загубите. Кога законската резерва ќе го надмине најмалиот износ и по покривање на сите загуби од годишните завршни сметки, со одлука на Собранието, вишокот може да се употреби за дополнување на дивидендата, доколку таа за деловната година не го достигнала најмалиот износ пропишан со Законот за Трговски Друштва или со Статутот на Банката. Банката веќе го има исполнето законски пропишаниот лимит.

Белешки кон финансиските извештаи

25. Капитал и резерви (продолжение)

Резерва за сопствени акции

Резервата за сопствените акции ја претставува набавната вредност на акциите кои се во посед на Банката. На денот на составување на билансот на состојба Банката поседува 10.000 сопствени акции (2004: нема) од вкупниот број на акции на Банката.

Дивиденди

По денот на изготвување на билансот на состојба следниве дивиденди беа предложени од Управниот одбор на Банката. На крајот на годината, Банката нема прикажано обврски по овој основ во билансот на состојба.

Во илјади денари	2005	2004
МКД 153 (2004: МКД 96) по обична акција	288.498	175.532
МКД 65 (2004: МКД 95) по приоритетна акција	<u>8.621</u>	<u>17.819</u>
	<u>297.119</u>	<u>193.351</u>

Предложената дивиденда по обична акција за годината која завршува на 31 декември 2004 во износ од 96 денари по обична акција претставува корегирана дивиденда по обична акција од онаа, објавена во финансиските извештаи на Банката за годината која завршува на 31 декември 2004 (објавена во 2004 година: 480 денари по обична акција) поради поделба на номиналниот износ на обичните акции (5 за 1) и следствено, зголемување на бројот на обичните акции на Банката.

26. Заработка по акција

Основна заработка по акција

Пресметката на основната заработка по акција на 31 декември 2005 година е направена врз основа на нето добивката за годината која им припаѓа на имателите на обични акции во износ од МКД 387.133 илјади (2004: МКД 717.846 илјади) и пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината завршена на 31 декември 2005 година од 1.839.089 (2004: 1.826.415), пресметано како што следува:

Белешки кон финансиските извештаи

26. Заработка по акција (продолжение)

Основна заработка по акција (продолжение)

Нето добивка која им припаѓа на имателите на обични акции

<i>Во илјади денари</i>	2005	2004
Нето добивка за годината	395.754	735.665
Дивиденди за неоткупливи приоритетни акции	<u>(8.621)</u>	<u>(17.819)</u>
Нето добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	<u><u>387.133</u></u>	<u><u>717.846</u></u>

Пондериран просечен број на обични акции

<i>Број на акции</i>	2005	2004
Издадени обични акции на 1 јануари	1.826.415	365.283
Ефект од намалувањето на номиналната вредност на обичните акции	<u>-</u>	<u>1.461.132</u>
Издадени обични акции на 1 јануари, корегирани	1.826.415	1.826.415
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во јануари	1.719	-
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во февруари	138	-
Ефект од откупени сопствени акции во април	(6.713)	-
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во април	3.015	-
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во мај	5.569	-
Ефект од продадени сопствени акции во јуни	2.500	-
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во јуни	2.651	-
Ефект од откупени сопствени акции во јули	(4.167)	-
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во јули	1.128	-
Ефект од продадени сопствени акции во август	1.690	-
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во август	819	-
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во септември	1.484	-
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во октомври	1.773	-
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во ноември	872	-
Ефект од конверзија на приоритетни акции во обични во декември	<u>196</u>	<u>-</u>
Пондериран просечен број на обични акции на 31 декември	<u><u>1.839.089</u></u>	<u><u>1.826.415</u></u>

Белешки кон финансиските извештаи

26. Заработка по акција (продолжение)

Разводнета заработка по акција

Пресметката на разводнетата заработка по акција на 31 декември 2005 година е направена врз основа на нето добивката за годината (разводнета) која им припаѓа на имателите на обични акции во износ од МКД 387.133 илјади (2004: МКД 717.846 илјади) и пондерираниот просечен број на обични акции (разводнет) во текот на годината завршена на 31 декември 2005 од 1.970.782 (2004: 1.967.154), пресметано како што следува:

Нето добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводнета)

Во илјади денари	2005	2004
Нето добивка за годината (разводнета)	387.133	717.846
Нето добивка (разводнета) која им припаѓа на имателите на обични акции	<u>387.133</u>	<u>717.846</u>

Пондериран просечен број на обични акции (разводнет)

Број на акции	2005	2004
Издадени обични акции на 1 јануари	1.839.089	365.283
Ефект од намалувањето на номиналната вредност на обичните акции	-	1.461.132
Издадени обични акции на 1 јануари, коригирано	1.839.089	1.826.415
Ефект од издадени потенцијални обични акции	131.695	140.739
Пондериран просечен број на обични акции (разводнети) на 31 декември	<u>1.970.784</u>	<u>1.967.154</u>

Белешки кон финансиските извештаи

27. Објективна вредност

Банката има финансиски средства, вклучувајќи парични средства и паричен еквивалент, пласмани во, и кредити на, други банки, кредити и аванси дадени на останати клиенти, и вложувања. Банката има финансиски обврски по депозити на банки и други финансиски организации и на други клиенти и обврски по кредити.

Одредување на објективната вредност

Главните методи и претпоставки користени во одредувањето на објективната вредност на позначајните финансиски инструменти се презентирани подолу.

Парични средства и паричен еквивалент: Сметководствената вредност на паричните средства и паричниот еквивалент е приближна на нивната објективна вредност.

Пласмани во, и кредити на, други банки: Пласманите на, и кредитите на, други банки на Банката се со рок на достасување до една година, следствено нивната сметководствена вредност е приближна на нивната објективна вредност.

Кредити и аванси дадени на останати клиенти: Објективната вредност на кредитите со варијабилна каматна стапка и на краткорочните кредити кои редовно се преоценуваат, со незначителни промени во кредитниот ризик, генерално е приближна на нивната сметководствена вредност. Од вкупниот износ на кредити и аванси дадени на останати клиенти во износ од МКД 12.929.685 илјади (2004: МКД 11.853.237 илјади), износот од МКД 8.846.135 илјади или 68% (2004: МКД 9.126.539 илјади или 77%) претставуваат инструменти со променлива каматна стапка, додека МКД 632.001 илјади или 4,9% (2004: МКД 721.173 илјади или 6,1%) се инструменти со фиксна каматна стапка кои достасуваат во период до една година. Мал дел од кредити и аванси дадени на останати клиенти во износ од МКД 288.733 илјади или 2,2% (2004: МКД 226.156 илјади или 1,9%) се со фиксна каматна стапка и период на достасување над една година. Следствено, објективната вредност на вкупните кредити и аванси дадени на останати клиенти е приближна на нивната сметководствена вредност на денот на билансот на состојба.

Вложувања евидентирани по набавна вредност: Не постои активен пазар за капиталните вложувања на Банката и немаше скорешни трансакции кои би претставувале евиденција за нивната тековна објективна вредност.

Обврзниците издадени од Државата, чувани до достасаност во износ од МКД 315.552 илјади (2004: МКД 366.855 илјади) претставуваат обврзници номинирани во EUR кои книговодствено се евидентирани во МКД со каматна стапка од 2% на годишно ниво. Банката ги добила овие обврзници во замена за нефункционални кредити. Овие обврзници се прикажани по нивната номинална вредност. Со обврзниците се тргува на официјалниот пазар и на 31 декември 2005 година нивната цена изнесува 85% (31 декември 2004 година: 76%).

Белешки кон финансиските извештаи

27. Објективна вредност (продолжение)

Одредување на објективната вредност (продолжение)

На 31 декември 2004 година значителен дел од вложувањата на Банката се состојат од благајнички записи купени на иницијалното издавање со период на достасување од 7 до 14 дена, последователно нивната сметководствена вредност е приближна на нивната објективна вредност.

Депозити на банки, други финансиски институции и на други клиенти: Објективната вредност на депозитите по видување и депозитите без одредено достасување ја претставува износот платлив по видување/барање на денот на билансот на состојба. Објективната вредност на орочените депозити со променлива каматна стапка е приближна на нивната сметководствена вредност на денот на билансот на состојба. Оценетата објективна вредност на депозитите со фиксна каматна стапка се одредува според парични текови дисконтирани со тековни каматни стапки кои се нудат за депозити со слична резидуална достасаност. Бидејќи овие депозити претставуваат мал дел од вкупните депозити, објективната вредност на вкупните депозити е приближна на нивната сметководствена вредност на денот на билансот на состојба.

Обврски по кредити: Објективната вредност на обврските по кредити со период на достасување до една година и обврските по кредити со варијабилна каматна стапка е претставена со нивната сметководствена вредност на денот на билансот на состојба. Објективната вредност на долгорочните обврски по кредити со фиксна каматна стапка се одредува според тековните пазарни цени, доколку има. Објективната вредност на долгорочните обврски по кредити за кои нема тековни пазарни цени треба да се одреди според сегашната вредност на идните парични текови, дисконтирани со помош на каматни стапки расположливи на Банката на денот на билансот на состојба за нови обврски по кредити со слични карактеристики и резидуална достасаност.

28. Работи во име и за сметка на трети лица

Банката управува со средства во име и за сметка на трети лица, главно во форма на кредити дадени на разни клиенти. Банката пресметува приходи од провизии за обезбедување на овие услуги. Средствата во име, и за сметка на трети лица не се средства на Банката и не се признаваат во билансот на состојба. Банката не е изложена на било каков кредитен ризик во врска со овие пласмани, бидејќи не гарантира за овие вложувања.

На 31 декември 2005 година вкупните средства во име и за сметка на трети лица изнесувале МКД 283.894 илјади (2004: МКД 186.096 илјади).

Белешки кон финансиските извештаи

29. Потенцијални и превземени обврски

Банката обезбедува банкарски гаранции и акредитиви за гарантирање на работењето на клиентите пред трети страни. Овие договори имаат фиксни лимити и вообичаено се одобруваат за период до три години. Достасувањата не се концентрирани во ниту еден период.

Договорните износи на потенцијалните обврски се определени во следната табела по категории:

Во илјади денари	Белешка	2005	2004
Гаранции			
во МКД		1.978.804	1.642.874
во странска валута		1.382.189	1.439.411
Акредитиви			
во странска валута		641.428	841.129
Неискористени лимити по Мастер картички		361.587	-
Неискористени дозволени пречекорувања по тековни сметки		589.210	-
Посебна резерва	23	<u>(206.727)</u>	<u>(112.234)</u>
		<u>4.746.491</u>	<u>3.811.180</u>

Овие потенцијални обврски имаат вонбилансен кредитен ризик затоа што во билансот на состојба се признаваат само провизиите и исправките за потенцијални загуби се до моментот кога превземените и потенцијални обврски ќе бидат исполнети или ќе достасаат. Голем дел од превземените и потенцијални обврски ќе достасаат без да бидат авансирани во целост или делумно. Поради тоа, износите не претставуваат идни парични текови.

30. Обелоденување на управувањето со ризик

Оваа секција ги претставува изложеноста на Банката на ризик и ги опишува методите кои раководството ги користи да го контролира ризикот. Најважните видови финансиски ризик на кои Банката е изложена се кредитниот ризик, ризикот на ликвидност и пазарниот ризик. Пазарниот ризик ги опфаќа валутниот ризик, ризикот од каматни стапки и ризикот од цената на капиталот.

(i) Кредитен ризик

Банката е изложена на кредитен ризик преку кредитните и инвестиционите активности и во случаите каде што има улога на посредник во име на клиентите или на трети страни, или пак издава гаранции.

Белешки кон финансиските извештаи

30. Обелоденување на управувањето со ризик (продолжение)

(i) Кредитен ризик (продолжение)

Ризикот од ненаплата на побарувањата од клиентите се следи на континуирана основа. Заради управување со висината на кредитниот ризик, Банката соработува со клиенти со добар кредитен рејтинг и бара колатерал.

Примарната изложеност на кредитен ризик настанува преку кредитите и авансите. Износот на кредитната изложеност е претставена преку сегашната вредност на средствата во билансот на состојба. Дополнително, Банката е изложена на вонбилансен кредитен ризик преку превземените обврски за кредитирање и издавањето на гаранции (види белешка 29).

Концентрацијата на кредитен ризик (билансна или вонбилансна) која произлегува од финансиските инструменти, постои за група на клиенти кога тие имаат слични економски карактеристики, кои би предизвикале промените во економските и други околности подеднакво да влијаат врз нивните способности за исполнување на договорните обврски. На 31 декември 2004 година кредитната изложеност на Банката кон ГП Гранит АД Скопје, во износ МКД 1.063.520 илјади претставува 34,3% од гарантираниот капитал на Банката. Оваа кредитна изложеност го надминува лимитот од 25% од гарантниот капитал пропишан во Законот за Банки. По овој основ Банката има добиено Решение од Народна Банка на Република Македонија („НБРМ“) да се усогласи со пропишаните лимити до 30 јуни 2005 година. Изложеноста на Банката кон ГД ГРАНИТ АД Скопје на 31 декември 2005 година изнесува МКД 678.201 илјади или 19,15% од гарантниот капитал на Банката. Заедно со поврзаниот субјект ЈВ ГРАНИТ АТМ, агрегатната кредитна изложеност кон овие субјекти изнесува МКД 728.693 илјади или 20,57% од гарантниот капитал на Банката.

Најзначајните концентрации на кредитен ризик се по локација и тип на клиент за кредитите и авансите одобрени од Банката, превземените обврски за кредитирање и издадените гаранции.

Максималната изложеност на кредитниот ризик е презентирана преку сегашната вредност на финансиските средства во Билансот на состојба.

Политика на Банката е да бара соодветен колатерал од одредени клиенти пред да бидат префрлени средствата од одобрените кредити. Гаранциите и акредитивите се исто така предмет на строга кредитна проценка пред да бидат одобрени.

Колатералот за кредитите, гаранциите и акредитивите вообичаено е во форма на парични средства, банкарски гаранции и гаранции од првокласни компании, залихи или друга сопственост.

Белешки кон финансиските извештаи

30. Обелоденување на управувањето со ризик (продолжение)

(ii) *Ризик на ликвидност*

Ризикот на ликвидноста се појавува при севкупното финансирање на активностите на Банката и во управувањето со позициите. Тој го вклучува ризикот од неможноста да се обезбедат средства со соодветен рок на доспевање и каматни стапки и ризикот од неможност да се ликвидира одредено средство по разумна цена и во соодветен временски период.

Банката има пристап до различни извори за финансирање. Средствата се обезбедуваат преку широк спектар на инструменти вклучувајќи депозити, обврски за кредити и акционерски капитал. Ова ја зголемува флексибилноста за финансирање, ја ограничува зависноста од поединечни извори на финансирање и ги намалува трошоците. Банката тежнее да одржува рамнотежа меѓу континуитетот во финансирањето и флексибилноста преку употреба на обврски со различен период на достасување. Банката континуирано го проценува ризикот на ликвидност со идентификување и следење на промените во финансирањето кои се потребни за исполнување на целите на работењето поставени во стратегијата на Банката.

Исто така како дел од стратегијата за управување со ризикот на ликвидност, Банката одржува портфолио на високоликвидни средства.

Белешки кон финансиските извештаи

30. Обелоденување на управувањето со ризик (продолжение)

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски

Анализата на вкупните средства и обврски на Банката во соодветни групи на достасување, според нивниот преостанат период до денот на нивната договорена достасаност е како што следи:

За годината завршена на 31 декември 2005:

<i>Во илјади денари</i>	До 1 месец	Од 1 мес. до 3 месеци	Од 3 мес. до 1 год.	Од 1 год. до 5 год.	Над 5 год.	Вкупно
Актива						
Парични средства и паричен еквивалент	4.575.575	-	-	-	-	4.575.575
Финансиски инструменти за тргување	7.257	-	-	-	-	7.257
Пласмани во, и кредити на, други банки	15.503.794	270.221	191.399	-	-	15.965.414
Кредити и аванси на останати клиенти	3.746.602	1.209.934	4.123.381	2.660.317	1.189.451	12.929.685
Побарувања за повеќе платен данок	-	-	60.859	-	-	60.859
Побарувања за камата и останата актива	209.418	479.099	8.172	1.651	23.715	722.055
Вложувања	-	26.296	26.296	210.369	126.760	389.721
Вложувања во придружени претпријатија	-	-	-	-	33.258	33.258
	<u>24.042.646</u>	<u>1.985.550</u>	<u>4.410.107</u>	<u>2.872.337</u>	<u>1.373.184</u>	<u>34.683.824</u>
Обврски						
Депозити на банки и други финансиски организации	460.003	14.765	45.000	-	-	519.768
Депозити на други клиенти	22.609.867	3.724.485	3.970.406	262.429	-	30.567.187
Обврски по кредити	55.993	171.112	250.268	584.541	315.619	1.377.533
Обврски за камата	103.328	-	-	-	-	103.328
Останати обврски	92.679	35.084	210	-	-	127.973
	<u>23.321.870</u>	<u>3.945.446</u>	<u>4.265.884</u>	<u>846.970</u>	<u>315.619</u>	<u>32.695.789</u>
Рочна неусогласеност	<u>720.776</u>	<u>(1.959.896)</u>	<u>144.223</u>	<u>2.025.367</u>	<u>1.057.565</u>	<u>1.988.035</u>

Белешки кон финансиските извештаи

30. Обелоденување на управувањето со ризик (продолжение)

**Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски
 (продложение)**

За годината завршена на 31 декември 2004:

Во илјади денари	До 1 месец	Од 1 мес. до 3 месеци	Од 3 мес. до 1 год.	Од 1 год. до 5 год.	Над 5 год.	Вкупно
Актива						
Парични средства и паричен еквивалент	3.225.059	-	-	38.052	-	3.263.111
Финансиски инструменти за тргување	9.997	-	-	-	-	9.997
Пласмани во, и кредити на, други банки	14.362.582	2.069	-	191.813	-	14.556.464
Кредити и аванси на останати клиенти	2.701.550	1.396.960	4.619.549	2.542.533	592.645	11.853.237
Побарувања за камата и останата актива	135.410	15.679	24.088	3.567	-	178.744
Вложувања	399.415	-	55.595	222.378	169.903	847.291
	<u>20.834.013</u>	<u>1.414.708</u>	<u>4.699.232</u>	<u>2.998.343</u>	<u>762.548</u>	<u>30.708.844</u>
Обврски						
Депозити на банки и други финансиски организации	254.766	-	-	-	-	254.766
Депозити на други клиенти	21.556.691	3.196.253	2.281.929	483.238	-	27.518.111
Обврски по кредити	27.920	26.990	287.119	602.680	354.166	1.298.875
Обврски за камата	14.388	8.965	43.931	-	-	67.284
Обврски за данок од добивка	31.140	-	-	-	-	31.140
Останати обврски	119.797	-	-	-	-	119.797
	<u>22.004.702</u>	<u>3.232.208</u>	<u>2.612.979</u>	<u>1.085.918</u>	<u>354.166</u>	<u>29.289.973</u>
Рочна неусогласеност	<u>(1.170.689)</u>	<u>(1.817.500)</u>	<u>2.086.253</u>	<u>1.912.425</u>	<u>408.382</u>	<u>1.418.871</u>

Белешки кон финансиските извештаи

30. Обелоденување на управувањето со ризик (продолжение)

(iii) Пазарен ризик

Каматен ризик

Банката е изложена на ризик од променливост на каматните стапки како резултат на тоа што каматоносните средства (вклучувајќи ги и вложувањата) и каматоносните обврски достасуваат или нивната каматна стапка се менува во различен период или во различни износи. Во случај на средства и обврски со променливи каматни стапки, Банката е исто така изложена на основниот ризик, кој произлегува од различниот начин на менување на променливите каматни стапки, како што се на пример каматната стапка на штедните влогови на населението, три или шестмесечен EURIBOR или LIBOR и различни видови на камати.

Активностите за управување со ризикот се наменети за оптимизирање на нето приходите од камати, со пазарни каматни стапки кои се конзистентни со деловните стратегии на Банката.

Активностите за управување со средствата и обврските се спроведуваат од аспект на реагирање на сензитивноста на Банката на промените на каматните стапки. Генерално, Банката е осетлива на промените во средствата бидејќи за најголемиот дел на каматоносните средства и обврски Банката го задржува правото за истовремено менување на каматните стапки. Во услови кога се намалуваат каматните стапки, ќе се намалат и каматните маргини како резултат на тоа што каматните стапки на обврските ќе се намалат со понизок процент во споредба со каматните стапки на средствата. Како и да е, крајниот ефект ќе зависи од различни фактори, вклучувајќи ја стабилноста на економијата, опкружувањето и стапката на инфлација.

Ризик од цената на капиталот

Ризикот од цената на капиталот е веројатноста дека цената на капиталот ќе флукутира и ќе влијае на објективната вредноост на вложувањата во акции и останатите инструменти чија вредност произлегува од конкретни вложувања во акции или од индексот на цените на капиталот. Примарната изложеност на цената на капиталот произлегува од вложувања во акции со кои не се тргува. Банката располага со вложувања во акции со кои не се тргува, а кои се предмет на ризикот од промена на цената на капиталот.

Раководството управува со ризикот од промена на цената на капиталот преку одржување на диверсифицирано портфолио на вложувања во акции со кои не се тргува.

Белешки кон финансиските извештаи

30. Обелоденување на управувањето со ризик (продолжение)

(iii) Пазарен ризик (продолжение)

Валутен ризик

Банката се изложува на валутен ризик преку трансакциите во странска валута. Банката е убедена дека нето изложеноста се одржува на задоволително ниво преку купување и продажба на девизи заради надоместување на краткорочни отстапувања. Денарот е врзан за еврото и монетарната проекција е дека девизниот курс на денарот во однос на еврото ќе биде стабилен.

Белешки кон финансиските извештаи

30. Обелоденување на управувањето со ризик (продолжение)

Анализа на неусогласеноста на каматните стапки

За годината завршена на 31 декември 2005

	Белешка	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	Инструменти со фиксна каматна стапка					Некаматно- носни
				До 1 месец	1 до 3 месеци	3 месеци до 1 година	1 до 5 години	Повеќе од 5 години	
<i>Во илјади денари</i>									
Актива									
Парични средства и паричени еквивалент	7	4.575.575	1.625.253	228.565	-	-	-	-	2.721.757
Финансиски средства за тргување	8	7.257	-	3.896	-	-	-	-	3.361
Пласмани во, и кредити на, други банки	9	15.965.414	-	15.503.794	270.221	191.399	-	-	-
Кредити и аванси на останати клиенти	10	12.929.685	8.846.135	93.710	111.521	426.770	270.288	18.445	3.162.816
Вложувања	12	389.721	15.933	-	26.296	26.296	210.368	52.592	58.236
Вложувања во придружени претпријатија	16	33.258	-	-	-	-	-	-	33.258
Обврски									
Депозити на банки и други финансиски организации	19	(519.768)	(386.584)	(64.237)	-	-	-	-	(68.947)
Депозити на други клиенти	20	(30.567.187)	(28.652.847)	-	-	-	-	-	(1.914.340)
Обврски по кредити	21	(1.377.533)	(618.518)	(36.506)	(18.737)	(168.638)	(316.866)	(13.348)	(204.920)
Неусогласеност на средствата и обврските		1.436.422	(19.170.628)	15.729.222	389.301	475.827	163.790	57.689	3.791.221

Белешки кон финансиските извештаи

30. Обелоденување на управувањето со ризик (продолжение)

Анализа на неусогласеноста на каматните стапки

За годината завршена на 31 декември 2004

	Белешка	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	Инструменти со фиксна каматна стапка					Некаматно-носни
				До 1 месец	1 до 3 месеци	3 месеци до 1 година	1 до 5 години	Повеќе од 5 години	
<i>Во илјади денари</i>									
Актива									
Парични средства и паричени еквивалент	7	3.263.111	2.624.790	-	-	-	-	-	638.321
Финансиски средства за тргување	8	9.997	-	4.544	-	-	-	-	5.453
Пласмани во, и кредити на, други банки	9	14.556.464	-	14.362.582	2.069	-	191.813	-	-
Кредити и аванси на останати клиенти	10	11.853.237	9.126.539	109.000	227.744	384.429	221.887	4.269	1.779.369
Вложувања	12	847.291	19.120	399.416	-	52.409	209.632	104.814	61.900
Обврски									
Депозити на банки и други финансиски организации	19	(254.766)	(187.507)	-	-	-	-	-	(67.259)
Депозити на други клиенти	20	(27.518.111)	(25.589.019)	(12.491)	(46.298)	(120.702)	-	-	(1.749.601)
Обврски по кредити	21	(1.298.875)	(767.876)	(18.559)	-	(176.510)	(160.101)	(1.945)	(173.884)
Неусогласеност на средствата и обврските		1.458.348	(14.773.953)	14.844.492	183.515	139.626	463.231	107.138	494.299

Белешки кон финансиските извештаи

30. Обелоденување на управувањето со ризик (продолжение)
Валутен ризик

	2005						2004					
	МКД	EUR	USD	CHF	Друго	Вкупно	МКД	EUR	USD	CHF	Друго	Вкупно
Монетарни средства												
Парични средства и паричен еквивалент	1.600.324	2.358.331	308.019	200.618	108.283	4.575.575	993.795	1.724.012	261.722	165.031	118.551	3.263.111
Финансиски инструменти за тргување	3.361	3.896	-	-	-	7.257	9.997	-	-	-	-	9.997
Пласмани во, и кредити на, други банки	-	12.713.521	2.563.645	307.640	380.608	15.965.414	-	11.960.251	2.072.659	223.082	300.472	14.556.464
Кредити и аванси дадени на останати клиенти	11.063.247	1.807.875	58.563	-	-	12.929.685	10.649.379	1.150.794	53.064	-	-	11.853.237
Побарувања за камата и останата актива	630.402	84.462	6.900	80	211	722.055	124.325	48.725	5.530	48	116	178.744
Побарувања за данок од добивка	60.859	-	-	-	-	60.859	-	-	-	-	-	-
Вложувања и хартии од вредност	74.168	315.553	-	-	-	389.721	475.893	371.398	-	-	-	847.291
Вложувања во придружени претпријатија	33.258	-	-	-	-	33.258	-	-	-	-	-	-
	<u>13.465.619</u>	<u>17.283.638</u>	<u>2.937.127</u>	<u>508.338</u>	<u>489.102</u>	<u>34.683.824</u>	<u>12.253.389</u>	<u>15.255.180</u>	<u>2.392.975</u>	<u>388.161</u>	<u>419.139</u>	<u>30.708.844</u>
Монетарни обврски												
Депозити на банки и други финансиски организации	370.765	107.346	25.212	9.058	7.387	519.768	157.069	66.335	24.574	3.378	3.410	254.766
Депозити на други клиенти	11.973.185	15.141.118	2.796.049	295.802	361.033	30.567.187	11.390.134	13.144.382	2.339.748	337.222	306.625	27.518.111
Обврски по кредити	523.464	846.274	7.795	-	-	1.377.533	391.799	899.505	7.571	-	-	1.298.875
Обврски по данок на добивка	-	-	-	-	-	-	31.140	-	-	-	-	31.140
Обврски за камата	96.032	7.091	205	-	-	103.328	60.190	6.890	201	3	-	67.284
Останати обврски	111.093	13.281	2.880	-	719	127.973	78.077	23.947	15.214	30	2.529	119.797
	<u>13.074.539</u>	<u>16.115.110</u>	<u>2.832.141</u>	<u>304.860</u>	<u>369.139</u>	<u>32.695.789</u>	<u>12.108.409</u>	<u>14.141.059</u>	<u>2.387.308</u>	<u>340.633</u>	<u>312.564</u>	<u>29.289.973</u>
Нето позиција	<u>391.080</u>	<u>1.168.528</u>	<u>104.986</u>	<u>203.478</u>	<u>119.963</u>	<u>1.988.035</u>	<u>144.980</u>	<u>1.114.121</u>	<u>5.667</u>	<u>47.528</u>	<u>106.575</u>	<u>1.418.871</u>

Белешки кон финансиските извештаи

31. Трансакции со поврзани лица

Во согласност со Законот за Банки како субјекти поврзани со Банката се: лица со посебни права и одговорности, акционери кои остваруваат влијание врз работењето на Банката преку директно или индиректно поседување на повеќе од 5% од акциите со право на управување, субјекти поврзани со претходно наведените субјекти како и субјект кој што остварува значителен интерес во друг субјект, во кој што Банката исто така остварува значителен интерес.

Банката одобрува кредити, издава гаранции, пласира и зема депозити и кредити од претпријатија и банки кои имаат значително влијание и контрола во донесувањето на финансиските и оперативни одлуки на Банката. Раководството смета дека овие трансакции се на нормална комерцијална основа и со услови кои важат и за останатите правни лица.

На крајот на годината трансакциите со поврзаните страни биле како што следи:

- кредитна изложеност на лица поврзани со Банката од МКД 26.368 илјади (2004: МКД 20.261 илјади);
- кредитна изложеност на претпријатија поврзани со Банката од МКД 466.019 илјади (2004: 424.245 илјади);
- останати побарувања од претпријатија поврзани со Банката од МКД 23.715 илјади (2004: нема);
- депозити на претпријатија поврзани со Банката од МКД 484.910 илјади (2004: МКД 535.456 илјади);
- приходи од камата од претпријатија поврзани со Банката од МКД 27.532 илјади (2004: МКД 8.869 илјади);
- расходи по камата на претпријатија поврзани со Банката од МКД 14.256 илјади (2004: МКД 691 илјади);
- приходи од провизии и надомести од претпријатија поврзани со Банката од МКД 8.237 илјади (2004: МКД 8.512 илјади);
- расходи од провизии и надомеси на претпријатија поврзани со Банката нема (2004: МКД 127 илјади).

Белешки кон финансиските извештаи

31. Трансакции со поврзани лица (продолжение)

Трансакции со клучниот менаџерски персонал

Клучниот менаџерски персонал на Банката контролираат 0.80% (2004: 0.97%) од акциите со право на управување на Банката.

Вкупните надомести на клучниот менаџерски персонал на Банката, вклучени во Останати расходи од дејноста (види белешка 5) се како што следува:

<i>Во илјади денари</i>	2005	2004
Извршни директори	91.478	75.735
Неизвршни директори	4.937	4.226
	<u>96.415</u>	<u>79.961</u>

Придружени претпријатија

Во текот на годината која завршува на 31 декември 2005 година, придруженото претпријатие има орочени депозити во Банката во износ од МКД 44.800 илјади (2004: нема).

Во текот на 2005 година Банката исплати МКД 3.803 илјади (2004: нема) камата. Дивиденда од придруженото претпријатие не беше примена во 2005 година.

32. Настани по денот на составување на билансот

Согласно Одлуката за конверзија на приоритетни во обични акции, со состојба на 15 февруари 2006 година бројот на акции изнесува вкупно 1.923.323 обични и 90.744 приоритетни акции. Номиналната вредност на вкупниот акционерски капитал, изнесува 2.014.067.000 денари.

Белешки кон финансиските извештаи

32. Настани по денот на составување на билансот (продолжение)

На 31 декември 2005 година, во службен весник на Република Македонија бр. 120, беа објавени измени и дополнувања на Законот за данок на добивка, применливи од 1 јануари 2006 година. Согласно овие измени и доплнувања, се вовеле задржување на данок на приход платен на странски правни лица. Освен ако поинаку не е регулирано со Меѓународните договори за одбегнување на двојно оданочување, лицата кои вршат исплати на приходи на странско правно лице (по основ на: приход од дивиденди, приход од камата, приход од авторски хонорар, приход од забавни или спортски активности, приход од вршење на менаџмент, консалтинг, финасиски, технички, административни, услуги на истражување и развој и други услуги, приход остварен од наем на на подвижни и недвижни добра во Република Македонија, приход од осигурителни премии за осигурување или реосигурување од ризици во Република Македонија, приходи од телекомуникациски услуги меѓу Република Македонија и странска држава) должни се при исплатата на приходот да го задржат и да го уплатат данокот на соодветна уплатна сметка, истовремено со исплатата на приходот. Данокот којшто ќе се задржи се пресметува на бруто приходите по стапка од 15%, освен на приходот од камата и на приходот остварен од наем на недвижни добра во Република Македонија, по стапка од 10%.

Доколку примателот на приход врз кој се применува задржување на данок е резидент на странска држава која има договор со Република Македонија за одбегнување на двојното оданочување однос на даноците на доход и капитал, тогаш даночната стапка која е утвредна за тој приход не смее да ја надмине даночната стапка која се применува за приходот одредена во договорот.

Белешки кон финансиските извештаи

33. Првична примена на Правилникот за сметководство

Како што е наведено во значајните сметководствени политики а) Извештај за усогласеност, ова се првите финансиски извештаи на Банката изготвени во согласност со новиот Правилник за сметководство, објавен во службен весник на Република Македонија бр. 94 од 30 декември 2004 година.

Сметководствените политики, наведени во белешката Значајни сметководствени политики беа применети при изготвувањето на финансиските извештаи на Банката за годината која завршува на 31 декември 2005 година и при изготвување на почетниот биланс на состојба на 1 јануари 2005, датумот на транзиција кон новите усвоени сметководствени политики во Република Македонија.

Ефектите од транзицијата од старите сметководствени политики кон новиот Правилник за сметководство на финансиската состојба на Банката, резултатот од работењето и паричниот тек се дадени во следната табела:

Белешки кон финансиските извештаи

33. Првична примена на Правилникот за сметководство (продолжение)

Усогласување на капиталот

Во илјади денари	Белешка	Претходни сметководствени политики 1 јануари 2005	Ефекти од транзиција ствени политики 1 јануари 2005	Нови сметковод- ствени политики 1 јануари 2005
Актива				
Парични средства и паричен еквивалент		3.263.111	-	3.263.111
Финансиски инструменти за тргување		9.997	-	9.997
Пласмани во, и кредити на, други банки		14.556.464	-	14.556.464
Кредити и аванси дадени на останати клиенти		11.853.237	-	11.853.237
Побарувања за камата и останата актива		178.744	-	178.744
Вложувања		847.291	-	847.291
Недвижности дадени под закуп	a	-	65.013	65.013
Средства добиени во замена за сомнителни и спорни побарувања		990.298	-	990.298
Вложување во имот земен под закуп		5.392	-	5.392
Нематеријални вложувања		31.589	-	31.589
Материјални вложувања	a	1.551.732	(65.013)	1.486.719
Аванси за материјални вложувања		13.837	-	13.837
Вкупна актива		33.301.692	-	33.301.692
Обврски				
Депозити на банки и други финансиски организации		254.766	-	254.766
Депозити на други клиенти		27.518.111	-	27.518.111
Обврски по кредити		1.298.875	-	1.298.875
Обврски за камата		67.284	-	67.284
Посебна резерва за вонбилансни ставки		112.234	-	112.234
Обврски за данок од добивка		31.140	-	31.140
Останати обврски		119.797	-	119.797
Вкупно обврски		29.402.207	-	29.402.207
Капитал и резерви				
Акционерски капитал		2.014.067	-	2.014.067
Премии од акции		16.253	-	16.253
Резерви		1.091.233	-	1.091.233
Акумулирана добивка/(загуба)		777.932	-	777.932
Вкупно капитал и резерви		3.899.485	-	3.899.485
Вкупно обврски и капитал и резерви		33.301.692	-	33.301.692

Белешки кон финансиските извештаи

33. Првична примена на Правилникот за сметководство (продолжение)

а) Согласно сметководствената политика на Банката, недвижностите дадени под закуп се признаени според нивната објективна вредност на денот на транзиција кон новите сметководствени политики. Согласно претходните сметководствени политики овие средства беа прикажани како дел од материјалните вложувања и средствата добиени во замена за сомнителни и спорни побарувања.

Ефектот е рекласификација на МКД 65.013 илјади на 1 јануари 2005 година од материјални вложувања во недвижности дадени под закуп.